

(อม.๓๓)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๘/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๓๑/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๕ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง	อัยการสูงสุด	โจทก์
	นางสมหญิง บัวบุตร ที่ ๑	
	นายชินภัทร ภูมิรัตน์ ที่ ๒	
	นายอดุลย์ กองทอง ที่ ๓	
	ห้างหุ้นส่วนจำกัด จี โอ โอ ดี ที่ ๔	
	นายอนุชา หรือนนทชิต วงศ์มณีรัตน์ ที่ ๕	
	บริษัท วี เอ็น เทคโนโลยี จำกัด ที่ ๖	
	นางสาวพรเพ็ญ ภิรมย์กิจ ที่ ๗	
	บริษัท วายอีอี จำกัด ที่ ๘	
	นายยี พณิชยา ที่ ๙	
	บริษัท สपोर्ट แอนด์ เกม จำกัด ที่ ๑๐	
	นางสาวเบญจพันธ์ บุญบังการ ที่ ๑๑	
นายพิพัฒน์ กาลพัฒน์ ที่ ๑๒	จำเลย	

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด
เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอำนาจเจริญ เขตเลือกตั้งที่ ๑ (อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอหัวตะพาน) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ คำขอแปรญัตติเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ และในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรหรือของคณะกรรมการ การเสนอการแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้ และจำเลยที่ ๑ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการด้านการศึกษาจากคณะอนุกรรมการด้านการศึกษา โดยคณะอนุกรรมการด้านการศึกษาทำหน้าที่พิจารณาปรับลดงบประมาณด้านการศึกษาแล้วรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ สภาผู้แทนราษฎร จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมข้าราชการประจำในสำนักงานแปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติการ กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือในสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง และมีอำนาจอนุมัติเบิกเงินกับคลังจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด และในการจัดซื้อจัดจ้าง

งานปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ต้องดำเนินการตามแนวทางการบริหารงบประมาณประจำปี ๒๕๕๕ (งบประมัตติ) จำเลยที่ ๔ ที่ ๖ ที่ ๘ และที่ ๑๐ เป็นนิติบุคคล โดยจำเลยที่ ๕ เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของจำเลยที่ ๔ จำเลยที่ ๗ เป็นกรรมการผู้จัดการของจำเลยที่ ๖ จำเลยที่ ๙ เป็นกรรมการผู้จัดการของจำเลยที่ ๘ และจำเลยที่ ๑๑ เป็นกรรมการผู้จัดการของจำเลยที่ ๑๐ จำเลยที่ ๔ ที่ ๖ ที่ ๘ และที่ ๑๐ เป็นผู้เสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ และจำเลยที่ ๑๒ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนม่วงโนนจิกอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐเมื่อประมาณเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๕๖ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๒ ได้กระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ จำเลยที่ ๑ ได้ตกลงร่วมกันกับจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๑๒ กับจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่ยื่นเสนอราคากับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ ๑๕ แห่ง โดยจำเลยที่ ๑ ร่วมกับจำเลยที่ ๒ เข้าไปพิจารณาคำขอเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ จำเลยที่ ๒ ลงนามเสนอบันทึกข้อความ ๒ ฉบับคือ บันทึกข้อความ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/๒๒๓๒ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง การเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๗,๙๓๖,๗๗๖,๘๔๐ บาท และบันทึกข้อความ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/๒๒๕๓ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง การเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ (เพิ่มเติม) ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ในแผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษาผลิตผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีการระบุเป็นค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างรายการค่าก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ สิ่งก่อสร้างที่ชำรุดทรุดโทรมและที่ประสบอุบัติเหตุ ๗,๐๐๐ ล้านบาท โดยระบุเหตุผลและคำชี้แจง ในข้อ ๔ เพื่อก่อสร้างสนามกีฬาให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังกระทรวงศึกษาธิการ ในวันเดียวกัน นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๘/๔๑๔๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นยอดวงเงินทั้งหมด ๒๗,๒๖๖.๕๘๑๙ ล้านบาท ให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ

รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ พิจารณาเพิ่มเติมงบประมาณในส่วนนี้ เรียกว่า “งบแปรรูป” ต่อมาได้มีการอนุมัติงบประมาณในแผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษาผลผลิตผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น งบลงทุน ครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เป็นเงิน ๔,๔๕๙,๔๒๐,๐๐๐ บาท แยกเป็นครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว ๕๑๒,๑๔๒,๐๐๐ บาท และค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างอื่นที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ๓,๙๔๗,๒๗๘,๐๐๐ บาท โดยก่อนวันที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ในขั้นตอนก่อนการแจ้งจัดสรรงบประมาณ จำเลยที่ ๑ ได้กำหนดรายชื่อโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ เขตเลือกตั้งที่ ๑ ซึ่งเป็นเขตที่จำเลยที่ ๑ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรรูป) จำนวน ๑๕ แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนอำนาจเจริญ โรงเรียนสร้างนกทาวิทยาคม โรงเรียนศรีเจริญศึกษา โรงเรียนเมืองอำนาจเจริญ โรงเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำปลีก โรงเรียนบ้านป่าดัว โรงเรียนนาผือโคกกอก โรงเรียนบ้านโคกเกาะ โรงเรียนบ้านหัวตะพาน โรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวาริ) โรงเรียนบ้านหนองแคน โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ โรงเรียนบ้านเวียงหลวง และโรงเรียนบ้านสร้างถ่อ แล้วจำเลยที่ ๑ ได้มอบรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดดังกล่าว ให้กับผู้มีชื่อไปประสานและมอบให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้จำเลยที่ ๒ ดำเนินการแจ้งจัดสรรงบประมาณให้ โดยระบุให้ปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ และวงเงินงบประมาณที่แต่ละโรงเรียนจะได้รับจัดสรร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สามารถใช้จ่ายเงินงบประมาณดังกล่าวได้ตามแผนงานโครงการปกติที่จำเลยที่ ๒ เสนอของงบประมาณ แต่ต้องใช้จ่ายตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑ กับพวก โดยมีการจัดทำบัญชีคุมยอดรายการแปรรูป พ.ศ. ๒๕๕๕ (ใบโควตา) เพื่อใช้ในการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณในส่วนนี้เป็นการเฉพาะ ซึ่งในส่วนของพรรคเพื่อไทยได้รับวงเงินทั้งสิ้น ๒,๕๖๘,๔๒๐,๐๐๐ บาท และจำเลยที่ ๑ ได้รับวงเงินจัดสรร ๖๐ ล้านบาท นอกจากนี้ จำเลยที่ ๑ ยังได้แจ้งกับจำเลยที่ ๓ นายประยูร เหมือนเหลา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ และ นายประสิทธิ์ สิงห์งาม ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวาริ) ว่าเป็นงบแปรรูปจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย จัดสรรให้กับโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล โดยจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๑๒ ได้ประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญไว้ล่วงหน้า เพื่อเตรียมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างงานปรับปรุง

สนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ (สนามฟุตบอล) และติดต่อประสานกับผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง ๑๕ แห่ง ให้เข้าร่วมรับฟังการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณที่จัดสรรและการเตรียมการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ณ ร้านอาหารต้นอ้อลาบเปิด ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งมี นางสาวนงลักษณ์ บัวบุตร น้องจำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของร้าน โดยมีจำเลยที่ ๑๒ เป็นผู้ชี้แจง และแจกซองสีน้ำตาลขนาด A๔ (เขียนชื่อโรงเรียนไว้หน้าซอง) ให้กับผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่ผู้อำนวยการโรงเรียนมอบหมาย ภายในซองสีน้ำตาลจะมีแผ่นซีดีและตัวอย่างเอกสารต่าง ๆ โดยแนะนำให้โรงเรียนจัดทำคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามข้อมูลในแผ่นซีดีและแบบฟอร์มเอกสาร ประกอบด้วย หนังสือขอรับการสนับสนุนงบประมาณปรับปรุงสนามกีฬาโรงเรียน โครงการปรับปรุงสนามกีฬาโรงเรียน คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงสนามกีฬาโรงเรียนตามโครงการ และบันทึกข้อความ กำหนดหลักการ เหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ระยะเวลา งบประมาณ ผลที่คาดว่าจะได้รับ รวมถึงกำหนดว่าต้องการสนามฟุตบอลพื้นยางสังเคราะห์ (EVA) พร้อมอุปกรณ์เสริม คุณลักษณะเฉพาะ ปริมาณของอุปกรณ์กีฬา ทีวีดี หนังสือต่าง ๆ อันเป็นการกระทำที่แตกต่างจากการขอรับการสนับสนุนงบประมาณในกรณีปกติ โดยทำเสมือนหนึ่งว่าเป็นการขอ งบประมาณปกติที่ล่วงเลยเวลาที่จะทำเช่นนั้นได้โดยชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีข้อมูล แบบฟอร์มเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตัวอย่างเอกสาร เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน และในแผ่นซีดียังมีข้อมูลการกำหนดราคากลาง และการกำหนด ให้ใช้สถานที่บริการตลาดกลางทางอิเล็กทรอนิกส์แห่งเดียวกัน เพื่อวัตถุประสงค์ที่ให้ประโยชน์แก่จำเลยที่ ๔ และที่ ๖ เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรรูป) โดยหลีกเลี่ยง การแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม อันเป็นการกระทำใด ๆ เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคา อย่างเป็นธรรม ต่อมาวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จำเลยที่ ๒ ซึ่งรู้อยู่แล้วว่าโรงเรียนทั้ง ๑๕ แห่ง ไม่มีโครงการและไม่เคยขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอลไปยังสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ประการใด ได้แจ้งเรื่องการจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๕ งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ พร้อมส่งรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรรูป) รายการปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์

จำนวน ๓ แห่ง คือ โรงเรียนอานาจเจริญ โรงเรียนสร้างนกทาวิทยาคม และโรงเรียนศรีเจริญศึกษา ได้รับงบประมาณโรงเรียนละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑ และได้แจ้งการจัดสรรงบประมาณไปยังจำเลยที่ ๓ พร้อมทั้งส่งรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรรูป) รายการปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑๒ แห่ง คือ โรงเรียนบ้านโคกเกาะ โรงเรียนบ้านหัวตะพาน โรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวาริ) โรงเรียนบ้านหนองแคน โรงเรียนอนุบาลอานาจเจริญ และโรงเรียนเมืองอานาจเจริญ ได้รับงบประมาณโรงเรียนละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ โรงเรียนบ้านเวียงหลวง โรงเรียนบ้านสร้างถ่อ โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำปลีก โรงเรียนบ้านป่าดิว และโรงเรียนนาฝื่อโคกกอก ได้รับงบประมาณโรงเรียนละ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/ว ๙๑๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ และจำเลยที่ ๑๒ รู้อยู่แล้วว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอานาจเจริญที่จะได้รับงบประมาณก่อสร้างสนามกีฬาตามรายชื่อที่จำเลยที่ ๑ กำหนดดังกล่าว ไม่ได้มีความจำเป็นและไม่มีความต้องการที่จะก่อสร้างสนามกีฬาในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ทั้งไม่เคยขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามกีฬาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๙ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอานาจเจริญ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ประการใด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอานาจเจริญและโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรไม่ได้มีการสำรวจความต้องการและความขาดแคลนให้เป็นไปตามกรอบ/รายการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณอย่างแท้จริง และถือไม่ได้ว่าเป็นรายการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างอื่น เช่น สนามกีฬาโรงเรียนที่ชำรุดทรุดโทรมและประสบอุบัติเหตุตามรายการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากเป็นการก่อสร้างสนามกีฬาแห่งใหม่ในบริเวณพื้นที่ของโรงเรียน กรณีดังกล่าวจึงไม่เข้าข่ายตามวัตถุประสงค์ของการบริหารงบประมาณประจำปี ๒๕๕๕ (งบแปรรูป) และมีลักษณะเป็นการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้ และเป็นการสั่งการโดยตรงโดยกำหนดรายชื่อโรงเรียน วงเงินงบประมาณ และกำหนดให้ปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์เท่านั้น เพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเมื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอานาจเจริญ ได้รับหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๕

งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งก่อสร้างที่ชำรุดทรุดโทรม ค่าปรับปรุงสนามกีฬาและอุปกรณ์ในสังกัด จำนวน ๑๒ สนาม รวมงบประมาณ ๔๕ ล้านบาท พร้อมทั้งรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ก่อสร้างปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จำเลยที่ ๓ ยอมรับการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวและให้ความร่วมมือแจ้งจัดสรรงบประมาณไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญที่จะได้รับงบประมาณก่อสร้างสนามกีฬา จำนวน ๑๒ แห่ง ตามรายชื่อที่จำเลยที่ ๑ กำหนดไว้ ทั้งที่รู้ว่าโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่งไม่มีโครงการและไม่เคยขอสับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่ทักท้วงถึงที่มาของงบประมาณ ไม่วิเคราะห์ความขาดแคลน ความจำเป็นเร่งด่วนของแต่ละโรงเรียน ไม่เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริงและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการขอเพิ่มเติมงบประมาณที่ต้องการช่วยเหลือโรงเรียนที่ประสบอุบัติเหตุหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและการบริหารงบประมาณแผ่นดิน นอกจากนี้ จำเลยที่ ๓ ได้มีคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง รายการปรับปรุงสนามกีฬาและอุปกรณ์ เพื่อพิจารณากำหนดราคากลาง แบบแปลนการก่อสร้าง และประมาณราคาวัสดุเพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการของโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ โดยจำเลยที่ ๓ เป็นประธานคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ชุดที่ ๑ (สนามละ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท) และชุดที่ ๒ (สนามละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท) พร้อมทั้งแต่งตั้งให้ นายสรรพสิทธิ์ บุญเทียม วิศวกรผู้เขียนแบบโครงการก่อสร้างปรับปรุงสนามกีฬาโรงเรียน (สนามฟุตบอล) ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้ร่วมกันลงนามในใบประมาณการราคาวัสดุ ประมาณราคาโครงการก่อสร้างพื้นคอนกรีตเสริมเหล็กสนามกีฬาและแบบประมาณการราคาวัสดุ โดยนำข้อมูลในแผ่นซีดีที่ได้รับจากจำเลยที่ ๑๒ มาดำเนินการกำหนดราคากลาง โดยมีได้สืบราคาตามท้องตลาด แต่ประการใด เป็นเหตุให้การกำหนดราคากลางสูงและแพงกว่าราคาท้องตลาด โดยมีเจตนาให้โรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณนำไปใช้ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ต่อมาจำเลยที่ ๓ ประสานผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับแจ้งจัดสรรงบประมาณ (งบแปรรูป) ทั้ง ๑๒ แห่ง ให้เข้าร่วมรับฟังการชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และให้บุคคลที่จำเลยที่ ๑๒

ติดต่อประสานไว้ก่อนแล้ว คือ นายกิตต์กวีณเดชน์ วงศ์หมั่น ผู้แทนจากบริษัทปิ๊ป เนทเวอร์ค จำกัด ผู้ให้บริการตลาดกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ เข้าร่วมชี้แจงเกี่ยวกับเงื่อนไขและการใช้บริการตลาดกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท และวางแผนงานโดยกำหนดตารางปฏิทินวันเวลาขั้นตอนการดำเนินการของแต่ละโรงเรียน ทั้งนี้ โดยมีเจตนาที่จะให้โรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณใช้บริษัทปิ๊ป เนทเวอร์ค จำกัด เป็นผู้ให้บริการตลาดกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ในการเสนอราคา (เคาะราคา) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มผู้เสนอราคาบางกลุ่ม ประกอบด้วย จำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ในการเข้าเสนอราคา โดยครูหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละโรงเรียนคัดลอกข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านจเริญ อันมีรายละเอียดทุกขั้นตอนที่ใช้ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในโครงการปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ (สนามฟุตบอล) มีการกำหนดรายละเอียดไว้เรียบร้อยแล้วเพียงแต่กรอกข้อมูล เช่น ชื่อโรงเรียน รายชื่อคณะกรรมการชุดต่าง ๆ รวมถึงรายละเอียดของแต่ละโรงเรียน เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ที่ถูกแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ลงลายมือชื่อ โดยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาปรับแก้ให้เข้ากับข้อมูลรายละเอียดการจัดซื้อจัดจ้างของแต่ละโรงเรียน ทำให้ผู้ที่มีรายชื่อเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ไม่ได้ทำหน้าที่ตามระเบียบและขั้นตอนของทางราชการ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าจำเลยทั้งสิบสองมีเจตนาตกลงร่วมกันที่จะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ตั้งแต่ต้น หลังจากคณะกรรมการกำหนดราคากลางกำหนดราคากลางเสร็จแล้ว จำเลยที่ ๓ มอบหมายให้ นายธัญชัย สายสุตรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านจเริญมีหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณไปยังโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง แล้วโรงเรียนจัดทำหนังสือขออนุมัติแบบรูปรายการ งบประมาณราคาวัสดุ ค่าปรับปรุงสนามกีฬาและอุปกรณ์ เสนอจำเลยที่ ๓ เพื่อพิจารณา โดยส่งประมาณการราคา และขออนุมัติใช้แบบรูปรายการค่าปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนอาคารประกอบรายการปรับปรุงสนามกีฬาและอุปกรณ์ (สนามฟุตบอล) และแบบสนามกีฬาคอนกรีตเสริมเหล็กที่มี นายสรรพลสิทธิ์ บุญเทียม เป็นผู้เขียนแบบ โดยแบบรูปรายการปรับปรุงสนามกีฬา (สนามฟุตบอล) และแบบแปลนสนามกีฬาคอนกรีตเสริมเหล็กที่จำเลยที่ ๓ อนุมัตินั้น เป็นแบบรูปรายการที่เจ้าหน้าที่พัสดุหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของโรงเรียนแต่ละแห่งได้เข้าร่วมประชุมที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านจเริญ และคัดลอกมาจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านจเริญซึ่งได้ข้อมูลมาจาก

แผ่นซีดีที่ได้รับจากจำเลยที่ ๑๒ จากนั้น จำเลยที่ ๓ มอบหมายให้ นายไพโรวัลย์ จันทนะระ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ แจ้งอนุมัติเงินประจำงวดงบประมาณปี ๒๕๕๕ ค่าปรับปรุงสนามฟุตบอลและอุปกรณ์ (งบแปรรูป) และแจ้งด้วยว่า เมื่อดำเนินการหาผู้รับจ้างได้แล้วให้รีบทำสัญญาและให้ส่งเอกสารสำเนาสัญญาของผู้พันงบประมาณจากระบบ GFMIS ทันที ไม่เกินวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ และโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ไม่ได้วิเคราะห์ความขาดแคลนตามรายการงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไม่ได้จัดทำประมาณราคาวัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งไม่ได้ใช้แบบรูปรายการก่อสร้างมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ประกาศประกวดราคาจ้างปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดช่วงวันเวลาเดียวกัน กำหนดให้ใช้สถานที่บริการตลาดกลางทางอิเล็กทรอนิกส์แห่งเดียวกันคือ บริษัทท็อป เนทเวอร์ค จำกัด โดยเอกสารแนบท้ายประกาศประกวดราคาจ้างปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง เป็นรูปแบบเดียวกันตรงตามที่ได้คัดลอกข้อมูลจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสนามฟุตบอลที่จะดำเนินการก่อสร้าง ประกอบด้วย พื้นคอนกรีต พื้นยางสังเคราะห์ (EVA) เส้าประตูฟุตบอล ลูกฟุตบอล หนังสือคัมภีร์กีฬาชุด ดีวีดีสอนกีฬา ๘ ประเภท หนังสือกายบริหาร หนังสือชุดความรู้เรื่องโรค และหนังสือสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ หลังจากนั้น มีกลุ่มผู้ประกอบการที่ยื่นเสนอราคา ๓ ราย คือ จำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ซึ่งมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดในการประกวดราคา มีพฤติการณ์เข้ามายื่นซองประกวดราคาหมุนเวียนเป็นคู่แข่งเปรียบเทียบราคากันในการประกวดราคาในคราวเดียวกัน อันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม และปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมหลายรายการในการเสนอราคา โดยในขณะเสนอราคา จำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ได้ร่วมกันใช้หรืออ้างเอกสารหนังสือจากบริษัทผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเป็นรายเดียวกันและเป็นเอกสารฉบับเดียวกันในการยื่นเสนอราคากับโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ในคราวเดียวกัน โดยใช้หรืออ้างหนังสือหรือเอกสารการรับรองมาตรฐานและคุณสมบัติของแผ่นยางสังเคราะห์ EVA เพื่อติดตั้งเป็นพื้นสนามกีฬาจากหน่วยงานราชการที่รับรองหรือออกให้กับจำเลยที่ ๑๐ ผู้ผลิต

หรือจำหน่ายแผ่นยางสังเคราะห์ EVA แบบจิ๊กซอว์ ซึ่งเป็นเอกสารฉบับเดียวกัน ได้แก่ เอกสารรายงานการทดสอบความแข็งของตัวอย่างแผ่นยางสังเคราะห์ EVA ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ ฉบับลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ หนังสือสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ เลขที่ ๔๒๓/๒๕๕๕ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๕ โดยรับรองว่า แผ่นยางสังเคราะห์ EVA สามารถติดตั้งเป็นสนามกีฬาได้มาตรฐาน และเอกสารรายงานผลการทดสอบและวิเคราะห์ความแข็งของตัวอย่างแผ่นยางสังเคราะห์ EVA จากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ฉบับลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งคุ้มครองรายงานผลการทดสอบของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ฯ ระบุข้อความด้านล่างว่า “ผลการทดสอบ/วิเคราะห์นี้ รับรองผลเฉพาะตัวอย่างที่ได้ทำการทดสอบ/วิเคราะห์ เท่านั้น ห้ามนำผลการทดสอบ/วิเคราะห์ไปโฆษณาโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก วว.” และกรมวิทยาศาสตร์บริการ ระบุข้อความด้านล่างว่า “รายงานนี้รับรองเฉพาะวัตถุตัวอย่างที่ได้ทดสอบ/สอบเทียบเท่านั้น ไม่รับรองวัตถุหรือสินค้าที่ใช้รายงานนี้ในการโฆษณาหรืออ้างถึงห้ามคัดถ่ายไปรับรองหรือรายงานผลแต่เพียงบางส่วน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมวิทยาศาสตร์บริการเป็นลายลักษณ์อักษร” จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ แก้ไขโดยลบข้อความดังกล่าว สำหรับหนังสือสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ นั้น นายชัยสิทธิ์ สุริยจันทร์ รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่ ไม่ได้ลงลายมือชื่อ และไม่เคยออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้กับจำเลยที่ ๑๐ และสถาบันการพลศึกษาฯ ไม่เคยจัดซื้อจัดจ้างพื้นสนามกีฬาแบบแผ่นยางสังเคราะห์ EVA นอกจากนี้ มีบริษัทผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายรายเดียวกัน แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของบริษัทในครั้งเดียวกัน ได้แก่ จำเลยที่ ๑๐ ผู้ผลิตหรือจำหน่ายแผ่นยางสังเคราะห์ EVA แบบจิ๊กซอว์ และตีวีดีสอนกีฬา ๘ ประเภท ตามหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายเลขที่ LO-๖๑๐ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ สำนักพิมพ์วิบูลย์ ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือชุดความรู้เรื่องโรค ตามหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายฉบับลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ บริษัท สำนักพิมพ์วิบูลย์ จำกัด ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือคัมภีร์กีฬาชุด ตามหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายฉบับลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยกิจการทั้ง ๓ แห่ง มีจำเลยที่ ๑๑ เป็นกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ และสำนักพิมพ์วิบูลย์ ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือกายบริหารและหนังสือสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ โดยจำเลยที่ ๙ ผู้จัดการสำนักพิมพ์วิบูลย์ ตามหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย ฉบับลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ จำเลยที่ ๙ และที่ ๑๑ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องในลักษณะหนึ่งลักษณะใดและถือได้ว่า จำเลยที่ ๙

และที่ ๑๑ เป็นผู้ประกอบการรายเดียวกัน และได้ร่วมกันจัดทำหรือออกหนังสือแต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ให้เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของจำเลยที่ ๑๐ สำนักพิมพ์วิบูลย์ สำนักพิมพ์วิบูลย์ และบริษัท สำนักพิมพ์วิบูลย์ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการยื่นเสนอราคากับโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่งข้างต้นในคราวเดียวกัน จึงถือว่าเป็นการแต่งตั้ง จำเลยที่ ๔ และที่ ๖ ให้เข้าแข่งขันประกวดราคา กับจำเลยที่ ๘ ซึ่งเป็นบริษัทในเครือหรือธุรกิจของจำเลยที่ ๙ และที่ ๑๑ เอง ถือว่ามีใช่เป็นไปในทางการประกอบธุรกิจปกติ โดยเฉพาะสินค้าประเภทหนังสือตามรายชื่อข้างต้น ซึ่งไม่มีการวางขายตามร้านจำหน่ายหนังสือในท้องตลาดทั่วไป พฤติการณ์ของจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ จึงเป็นการดำเนินการในลักษณะเสมือนเป็นตัวแทนของจำเลยที่ ๙ ที่ ๑๐ และที่ ๑๑ ในการยื่นเสนอราคากับโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง อีกทั้งยังปรากฏพฤติการณ์ว่า นางกนกอร ประเคนรี น้องจำเลยที่ ๑๒ ได้รับการติดต่อว่าจ้างจากกลุ่มของ นายสุณี พรหมคุณ หรือกำนันเปต และจำเลยที่ ๕ ให้ไปซื้อและยื่นเอกสารประกวดราคา โครงการก่อสร้างสนามฟุตบอลในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ ตกกลางจ่ายค่าจ้างเป็นเงินโรงเรียนละ ๒,๐๐๐ บาท และให้จำเลยที่ ๕ จัดส่งเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการซื้อและยื่นเอกสารประกวดราคาของโรงเรียนให้กับ นายณัฐวัฒน์ ประเคนรี บุตร นางกนกอร เอกสารที่จัดส่งเป็นเอกสารเกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจ พร้อมเอกสารต่าง ๆ ของจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เพื่อนำไปใช้ประกอบการซื้อและยื่นเอกสารประกวดราคา จากนั้น นางกนกอร ให้ นายณัฐวัฒน์ ซื้อและยื่นเอกสารประกวดราคาตามรายชื่อและเวลาที่จำเลยที่ ๕ กำหนด นายณัฐวัฒน์ พร้อมด้วยกลุ่มเพื่อนที่ทำงานที่เดียวกันเป็นผู้ดำเนินการ โดยที่ผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจไม่รู้จักกันและไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการดังกล่าวส่อพิรุณและผิดปกติวิสัยของผู้ประกอบการที่เข้าเสนอราคาในโครงการที่มีมูลค่างานจ้างเป็นเงินจำนวนมาก อันแสดงให้เห็นว่ามีเจตนาตกลงร่วมกันในการเสนอราคาตั้งแต่ต้น นอกจากนี้ในส่วนของการเสนอราคา จำเลยที่ ๙ และที่ ๑๑ ซึ่งเป็นสามีภริยากัน สั่งให้ นางพิมพ์ภรณ์ จภิมเวศน์ เป็นผู้ดำเนินการเสนอราคา ตามที่จำเลยที่ ๙ และที่ ๑๑ เป็นผู้กำหนดให้กับจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ และสั่งการให้พรรคพวกของตนไปเสนอราคาให้กับคู่แข่ง คือ จำเลยที่ ๖ และที่ ๘ (ในโรงเรียนที่จำเลยที่ ๔ เป็นคู่สัญญา) และจำเลยที่ ๔ (ในโรงเรียนที่จำเลยที่ ๖ เป็นคู่สัญญา) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้จำเลยที่ ๔ ได้เข้าเป็นคู่สัญญา จำนวน ๖ แห่ง คือ โรงเรียนเมืองอำนาจเจริญ โรงเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ โรงเรียนบ้านหัวตะพาน โรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวาริ) โรงเรียนบ้านโคกเกาะ

และโรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ และจำเลยที่ ๖ ได้เข้าเป็นคู่สัญญา จำนวน ๓ แห่ง คือ โรงเรียนบ้านเวียงหลวง โรงเรียนบ้านหนองแคน และโรงเรียนบ้านสร้างถ่อ และในการก่อสร้างสนามกีฬา (สนามฟุตบอล) ทั้ง ๙ แห่ง นี้ ได้กำหนดเงื่อนไขการประกันความชำรุดบกพร่องไว้ในสัญญาเพียง ๑ ปี ทั้งที่มีปริมาณงานพื้นคอนกรีต เป็นการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ เรื่อง มาตรการป้องกัน หรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา ซึ่งกำหนดให้รับประกันความชำรุดบกพร่องไม่น้อยกว่า ๒ ปี และเมื่อจำเลยที่ ๔ และที่ ๖ ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญาจ้างและส่งมอบงานแล้ว ปรากฏว่าแผ่นยางสังเคราะห์บวม โกงงอ ไม่เรียบ บางแผ่นสีซีดเมื่อประกอบติดตั้งแล้วรอยต่อระหว่างแผ่นไม่แนบสนิทเป็นส่วนใหญ่ และแผ่นยางสังเคราะห์ไม่สามารถต้านแรงลมได้ จึงไม่เป็นไปตามแบบรูปรายการและรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ สนามกีฬาฟุตบอลไม่สามารถใช้งานได้จริงตามวัตถุประสงค์ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ จึงเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และโดยทุจริต เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ กระทำการทุจริตในกระบวนการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ (งบแปรญัตติ) และกระทำการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างก่อสร้างสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ (สนามฟุตบอล) ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีลักษณะมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อให้ประโยชน์แก่ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้มีสิทธิเข้าทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ โดยได้ตระเตรียมการให้เข้าเป็นคู่สัญญา อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเจตนาสั่งการ บังคับบัญชา มอบหมายให้เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยมีลักษณะแบ่งหน้าที่กันทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย มุ่งหมายแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ทำให้จำเลยที่ ๔ และที่ ๖ เป็นผู้มีสิทธิเข้าทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ โดยหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบราชการและแผ่นดิน เหตุเกิดที่ แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ เกี่ยวพันกัน จำเลยที่ ๒ เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๔ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๗/๒๕๖๔ ของศาลนี้ จำเลยที่ ๕ เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๗๖ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๗/๒๕๖๔ ของศาลนี้ และเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๓ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๙๙/๒๕๖๖ และจำเลยที่ ๒

ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๕๙/๒๕๖๖ ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ จำเลยที่ ๙ เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๗๔ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๗/๒๕๖๔ ของศาลนี้ และเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๓ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๐๐/๒๕๖๖ และจำเลยที่ ๒ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๖๐/๒๕๖๖ ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ จำเลยที่ ๑๑ เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๘๒ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๗/๒๕๖๔ ของศาลนี้ และเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๔ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๐๐/๒๕๖๖ และจำเลยที่ ๔ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๖๐/๒๕๖๖ ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ จำเลยที่ ๑๒ เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๔ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๙๙/๒๕๖๖ และจำเลยที่ ๓ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๕๙/๒๕๖๖ ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ ขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖, มาตรา ๙๑, มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๙๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗, มาตรา ๑๐, มาตรา ๑๑, มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ จำเลยที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑, มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๙๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗, มาตรา ๑๐, มาตรา ๑๑, มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ จำเลยที่ ๓ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑, มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๙๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๑ มาตรา ๑๕๑

และมาตรา ๑๕๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๙๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ และจำเลยที่ ๑๒ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๑ มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๙๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ และขอให้นับโทษจำคุก จำเลยที่ ๒ ที่ ๕ ที่ ๙ ที่ ๑๑ และที่ ๑๒ ในคดีนี้ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยแต่ละคนในคดีดังกล่าว โจทก์ยื่นฟ้องกรณีไม่ปรากฏตัวจำเลยที่ ๖ และที่ ๗ ต่อหน้าศาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ วรรคสอง

ศาลส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้จำเลยที่ ๖ และที่ ๗ ทราบโดยชอบแล้ว จำเลยที่ ๖ และที่ ๗ ไม่มาศาล และได้ออกหมายจับแล้วแต่ไม่สามารถจับตัวได้ภายในกำหนด จึงพิจารณาคดีโดยไม่ต้องกระทำ ต่อหน้าจำเลยที่ ๖ และที่ ๗ และจำเลยที่ ๖ และที่ ๗ ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาคดีครั้งแรก ถือว่าจำเลยที่ ๖ และที่ ๗ ให้การปฏิเสธ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และมาตรา ๓๓ วรรคสาม แต่จำเลยที่ ๖ และที่ ๗ ตั้งทนายความมาดำเนินการแทน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง

จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๒ ให้การปฏิเสธ แต่จำเลยที่ ๒ ที่ ๕ ที่ ๙ ที่ ๑๑ และที่ ๑๒ รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้นับโทษต่อ

ระหว่างไต่สวนพยานจำเลย จำเลยที่ ๖ และที่ ๗ มาศาล

จำเลยที่ ๓ ยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและวินิจฉัยคดีให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสองปี นับแต่วันที่เริ่มดำเนินการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ และตามมาตรา ๑๙๒ วรรคสอง กำหนดให้การดำเนินการตรวจรับคำกล่าวหา แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัย ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามมาตรา ๔๘ เว้นแต่ระยะเวลาดังกล่าวได้ล่วงพ้นไปแล้ว หรือเหลือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ให้นำระยะเวลาเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงต้องดำเนินการไต่สวนและต้องมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกิน ๒ ปี นับแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เมื่อนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เริ่มดำเนินการไต่สวน ถึงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เป็นเวลานานถึง ๖ ปีแล้ว จึงไม่อาจอ้างเหตุจำเป็นที่จะขยายเวลาออกไปอีก ๑ ปี ตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม ได้ เมื่อล่วงเลยกำหนดเวลา ๒ ปี ตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยอีกต่อไป โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลมีคำสั่งให้รอไว้สั่งในคำพิพากษา

จำเลยที่ ๑๐ และที่ ๑๑ ยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและวินิจฉัยคดีภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่รับเรื่องกล่าวหา และขอขยายได้ไม่เกิน ๙๐ วัน และคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนผู้รับผิดชอบมิได้ไต่สวนและวินิจฉัยภายใน ๒ ปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๑๙๒ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลมีคำสั่งให้รอไว้สั่งในคำพิพากษา

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของโจทก์ และคำแถลงปิดคดีของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๕ และที่ ๘ ถึงที่ ๑๒ แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอำนาจเจริญ เขตเลือกตั้งที่ ๑ (อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอหัวตะพาน) มีหน้าที่พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ และคำขอแปรญัตติเพิ่มเติม งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ จำเลยที่ ๑ ได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ด้านการศึกษา ตามสำเนาหนังสือสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ที่ ๔๘๔๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ เอกสารหมายเลข ๒๒๒ จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบควบคุมข้าราชการประจำในสำนักงาน แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติการ กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งเร่งรัดติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานรองจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของข้าราชการในสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือในสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๓ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๓๕๐/๒๕๕๔ เอกสารหมายเลข ล.๓/๔ มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนปฏิบัติการของกระทรวง ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการไว้เป็นการเฉพาะ ตามเอกสารหมายเลข ล.๓/๗ และมีอำนาจอนุมัติเบิกเงินกับคลังจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๒๐/๒๕๔๖ เรื่อง มอบอำนาจการเบิกเงินกับคลังจังหวัด ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เอกสารหมายเลข จ.๓๒๗ หน้า ๑๑๔๘๑ จำเลยที่ ๕ เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของจำเลยที่ ๔ จำเลยที่ ๗ เป็นกรรมการผู้จัดการของจำเลยที่ ๖ จำเลยที่ ๙ เป็นกรรมการผู้จัดการของจำเลยที่ ๘ และเป็นผู้จัดการสำนักพิมพ์วีบุ๊ก ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือกายบริหาร และหนังสือสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ จำเลยที่ ๑๑ เป็นกรรมการผู้จัดการของจำเลยที่ ๑๐ ซึ่งเป็นผู้ผลิตหรือจำหน่ายแผ่นยางสังเคราะห์ (EVA) แบบจิ๊กซอว์ และดีวีดีสอนกีฬา ๘ ประเภท นอกจากนั้น จำเลยที่ ๑๑ ยังเป็นผู้จัดการสำนักพิมพ์ยูบุ๊ก ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือชุดความรู้เรื่องโรค และเป็นผู้จัดการบริษัท สำนักพิมพ์วีบุ๊ก จำกัด ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือคัมภีร์กีฬาชุดอีกด้วย จำเลยที่ ๑๐ แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของบริษัทในครั้งเดียวกัน ตามหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายเลขที่ LO-๖๑๐ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ เอกสารหมายเลข จ.๑๐๕

หน้า ๕๓๘๖, ๕๔๑๘ และ ๕๔๕๔ สำนักพิมพ์วิบูลย์แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของบริษัทในครั้งเดียวกัน ตามหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย ฉบับลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ เอกสารหมาย จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๘๘, ๕๔๒๑ และ ๕๔๕๕ บริษัท สำนักพิมพ์วิบูลย์ จำกัด แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของบริษัทในครั้งเดียวกัน ตามหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย ฉบับลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เอกสารหมาย จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๘๙, ๕๔๑๙ และ ๕๔๕๖ สำนักพิมพ์วิบูลย์ แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของบริษัทในครั้งเดียวกัน ตามหนังสือแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย ฉบับลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ เอกสารหมาย จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๘๗, ๕๔๒๐ และ ๕๔๕๗ จำเลยที่ ๙ และที่ ๑๑ เป็นสามีภริยากัน จำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นผู้เสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑๒ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนม่วงโนนจิก อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งที่ ๒๒/๒๕๔๖ มอบอำนาจให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษาปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการซื้อการจ้างตามสำเนาคำสั่ง เอกสารหมาย จ.๑๐๔ หน้า ๕๐๕๘ และ ล.๓/๙ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ สภาผู้แทนราษฎรพิจารณารับหลักการร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ลดลงเหลือ ๑๐,๐๑๑,๑๑๑,๒๐๐ บาท สำนักงบประมาณ สำนักนโยบายและแผนงบประมาณ มีบันทึกข้อความ ด่วนที่สุด ที่ นร.๐๗๑๖/๑๙๓๓ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี ให้หน่วยงานที่จะเสนอขอเพิ่มเติมงบประมาณ (งบแปรญัตติ) เสนอรวมทั้งรวบรวมจัดส่งให้สำนักงบประมาณภายในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ตามเอกสารหมาย จ.๒๑๖ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแนวทางหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการรัฐมนตรี ที่ นร. ๐๕๐๖/ว ๒๓๒ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เอกสารหมาย จ.๒๑๗ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีมติตั้งคณะอนุกรรมาธิการเพื่อพิจารณางบประมาณ วันที่

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ต่อมาวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ จำเลยที่ ๒ มีบันทึกข้อความ ๒ ฉบับถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ บันทึกข้อความ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/๒๒๓๒ เรื่อง การเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ขอเพิ่มเติมงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๗,๙๓๖,๗๗๖,๘๔๐ บาท โดยมีกิจกรรมก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างประกอบสำหรับโรงเรียนปกติ รายการค่าก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งก่อสร้างอื่นที่ชำรุดทรุดโทรมและที่ประสบอุบัติเหตุอยู่แล้ว จำนวน ๑,๕๐๐ ล้านบาท ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๑๙ หน้า ๙๔๐๒ ถึง ๙๔๐๖ และบันทึกข้อความ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/๒๒๕๓ เรื่อง การเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ (เพิ่มเติม) โดยเสนอขอเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่าย (เพิ่มเติม) ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ในแผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษาผลิตผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีการระบุเป็นค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง รายการค่าก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบสิ่งก่อสร้างที่ชำรุดทรุดโทรมและที่ประสบอุบัติเหตุ จำนวน ๗,๐๐๐ ล้านบาท โดยมีการระบุเหตุผลและคำชี้แจง ในข้อ ๔ เพื่อก่อสร้างสนามกีฬาให้กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๒๐ วันเดียวกัน นายวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เสนอขอเพิ่มงบประมาณเป็นยอดวงเงินทั้งหมด ๒๗,๒๖๖.๕๘๑๙ ล้านบาท ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๘/๔๑๔๘ เอกสารหมายเลข จ.๒๒๑ หน้า ๙๔๑๐ ถึง ๙๔๑๑ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ สำนักงานงบประมาณมีหนังสือเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบการเสนอขอเพิ่มงบประมาณในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการเป็นเงิน ๖,๘๔๖.๕ ล้านบาท และเป็นงบประมาณในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน งบลงทุน ๕,๓๐๗,๓๐๕,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเป็นเงิน ๓,๙๔๗,๓๐๕,๐๐๐ บาท คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานงบประมาณเสนอตามเอกสารหมายเลข จ.๒๒๓ และ จ.๒๒๔ ต่อมาคณะกรรมการพิจารณาพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ อนุมัติงบประมาณในแผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา ผลิตผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา งบลงทุนครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างเป็นเงิน ๔,๕๕๙,๔๒๐,๐๐๐ บาท แยกเป็นครุภัณฑ์งานบ้านงานครัวเป็นเงิน ๕๑๒,๑๔๒,๐๐๐ บาท ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท เป็นเงิน ๓,๙๔๗,๒๗๘,๐๐๐ บาท

ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๓๗ หน้า ๑๐๗๘๓ และเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จำเลยที่ ๒ มีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/ว ๙๑๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่อง จัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๕ งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง แจ้งการจัดสรรงบประมาณไปยังจำเลยที่ ๓ พร้อมรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรญัตติ) รายการปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑๒ แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านโคกเกาะ โรงเรียนบ้านหัวตะพาน โรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวารี) โรงเรียนบ้านหนองแคน โรงเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ และโรงเรียนเมืองอำนาจเจริญ ได้รับงบประมาณโรงเรียนละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ โรงเรียนบ้านเวียงหลวง โรงเรียนบ้านสร้างถ่อ โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำปลีก โรงเรียนบ้านป่าดิว และโรงเรียนนาผือโคกกอก ได้รับงบประมาณโรงเรียนละ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ตามเอกสารหมายเลข จ.๗๑ หน้า ๔๔๑๖ ถึง ๔๔๑๘ ซึ่งโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ดังกล่าวไม่เคยของบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และไม่ได้ประสบอุบัติเหตุ ซึ่งจำเลยที่ ๓ เห็นชอบให้แจ้งโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรทราบและดำเนินการตามแนวทางการบริหารงบประมาณประจำปี ๒๕๕๕ ตามบันทึกข้อความ กลุ่มนโยบายและแผน (กลุ่มงานวิเคราะห์งบประมาณ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ตามเอกสารหมายเลข จ.๗๑ หน้า ๔๔๑๙ จำเลยที่ ๓ มีคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง รายการปรับปรุงสนามกีฬาและอุปกรณ์ เพื่อพิจารณากำหนดราคากลาง แบบแปลนการก่อสร้าง และประมาณราคาวัสดุ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๓๐ ถึง ๕๓๓๑ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการของโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ โดยมีจำเลยที่ ๓ เป็นประธานคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ชุดที่ ๑ (สนามละ ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท) และชุดที่ ๒ (สนามละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท) พร้อมแต่งตั้งให้นายสรรพสิทธิ์ บุญเทียม วิศวกรผู้เขียนแบบเฉพาะส่วนของโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย โดย นายวิษณุ เพชรพิมพ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ได้จัดทำเอกสารใบประมาณการราคาวัสดุ (ก่อสร้างพื้นคอนกรีตเสริมเหล็ก)

และแบบประมาณการราคาวัสดุ ฉบับลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เสนอให้คณะกรรมการกำหนดราคากลางลงนาม ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๓๒ ถึง ๕๓๓๓ หลังจากนั้น จำเลยที่ ๓ มอบหมายให้ นายธนัญชัย สายสุด รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ มีหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณไปยังโรงเรียน ๑๒ แห่ง แล้วขอให้แต่ละโรงเรียนดำเนินการกำหนดแบบรูปรายการและรายละเอียดคุณลักษณะในการปรับปรุงสนามกีฬาตั้งกล่าวส่งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพื่อนำเสนอจำเลยที่ ๓ อนุมัติแบบรูปรายการ ตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๑๗๕/๑๗๑๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เอกสารหมายเลข จ.๑๐๔ หน้า ๕๐๖๑ หรือ จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๒๙ โดยโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ส่งประมาณการราคาและขออนุมัติใช้แบบรูปรายการค่าปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนอาคารประกอบรายการปรับปรุงสนามกีฬาและอุปกรณ์ (สนามฟุตบอล) และแบบสนามกีฬาคอนกรีตเสริมเหล็กที่มี นายสรรพสิทธิ์ บุญเทียม เป็นผู้เขียนแบบ จำเลยที่ ๓ พิจารณาอนุมัติและมอบหมายให้ นายธนัญชัย สายสุด แจ้งผลการพิจารณาอนุมัติ และแจ้งให้โรงเรียนเตรียมดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๑๗๕/๒๐๓๙ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๕ เอกสารหมายเลข จ.๗๓ ถึง จ.๘๔ หน้า ๔๔๕๕ ถึง ๔๕๙๙ ต่อมาจำเลยที่ ๓ มอบหมายให้ นายไพโรจน์ จันทร์นะ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ แจ้งอนุมัติเงินประจำงวดงบประมาณปี ๒๕๕๕ ค่าปรับปรุงสนามฟุตบอล (งบแปรญัตติ) โดยขอให้โรงเรียนที่ได้รับจัดสรรปฏิบัติตามระเบียบฯ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และเมื่อดำเนินการหาผู้รับจ้างได้แล้วให้รีบทำสัญญาและให้ส่งเอกสารสำเนา สัญญาขอผูกพันงบประมาณจากระบบ GFMS ทันที ไม่เกินวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๑๗๕/๒๗๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญและโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ไม่ได้วิเคราะห์ความขาดแคลนตามรายการงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ไม่ได้จัดทำประมาณราคาวัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ได้ใช้แบบรูปรายการก่อสร้างมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ดำเนินการประกาศประกวดราคาจ้างปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ต่อมาสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักตรวจสอบพิเศษภาค ๕ ขอให้จำเลยที่ ๓ สั่งการให้โรงเรียนในการกำกับดูแลทบทวนกระบวนการ

จัดซื้อจัดจ้าง จำเลยที่ ๓ สั่งการให้โรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง กำกับ ดูแล ตรวจสอบ เพื่อพิจารณา
รับ ยกเลิก หรือทบทวนการจัดซื้อจัดจ้างตามข้อสังเกตของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักตรวจสอบพิเศษ
ภาค ๕ ที่ตรวจพบในจังหวัดอื่น ตามเอกสารหมายเลข ล.๓/๒๕ โรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ดำเนินการ
ประกาศประกวดราคาจ้างปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ใหม่อีกครั้ง
โดยกำหนดช่วงวันเวลาเดียวกัน คือ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ กำหนดให้ผู้สนใจซื้อเอกสารประกวดราคา
ระหว่างวันที่ ๖ ถึง ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕ กำหนดยื่นเอกสารประกวดราคาในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕
กำหนดเสนอราคาในวันที่ ๒๕ ถึง ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ และกำหนดให้ใช้สถานที่บริการตลาดกลาง
ทางอิเล็กทรอนิกส์แห่งเดียวกันคือ บริษัทป๊อป เนทเวอร์ค จำกัด โดยเอกสารแนบท้ายประกาศ
ประกวดราคาจ้างของโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง เป็นรูปแบบเดียวกัน กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสนามฟุตบอล
ที่จะดำเนินการก่อสร้าง ประกอบด้วย พื้นคอนกรีต พื้นยางสังเคราะห์ (EVA) เส้า ประตูฟุตบอล ลูกฟุตบอล
หนังสือกีฬาสมัครกีฬาชุด ดีวีดีสอนกีฬา ๘ ประเภท หนังสือกายบริหาร หนังสือชุดความรู้เรื่องโรค
และหนังสือสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ ตามเอกสารหมายเลข จ.๗๓ ถึง จ.๘๔ หน้า ๔๔๖๖, ๔๔๗๙,
๔๔๙๒, ๔๕๐๕, ๔๕๑๘, ๔๕๓๑, ๔๕๔๒, ๔๕๕๓, ๔๕๖๔, ๔๕๗๕, ๔๕๘๖ และ ๔๕๙๘ จำเลยที่ ๔
ที่ ๖ และที่ ๘ ใช้เอกสารรายงานการทดสอบความแข็งแรงของตัวอย่างแผ่นยางสังเคราะห์ EVA
ฉบับลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ ตามสำเนาเอกสารหมายเลข จ.๑๐๕
หน้า ๕๓๙๐, ๕๔๒๓ และ ๕๔๕๘ หนังสือรับรอง เลขที่ ๔๒๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๕
ของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๙๑, ๕๔๒๒
และ ๕๔๖๐ และเอกสารรายงานผลการทดสอบและวิเคราะห์ความแข็งแรงของตัวอย่างแผ่นยางสังเคราะห์ EVA
ฉบับลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๙๒, ๕๔๒๔ และ ๕๔๕๙ ที่ออกให้แก่จำเลยที่ ๑๐
ยื่นประกอบการประกวดราคา ผลการประกวดราคาปรากฏว่าจำเลยที่ ๔ ได้เข้าเป็นคู่สัญญากับโรงเรียน
๖ แห่ง คือ โรงเรียนเมืองอำนาจเจริญ จำนวนเงิน ๔,๙๙๕,๐๐๐ บาท โรงเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ จำนวนเงิน
๔,๙๙๗,๐๐๐ บาท โรงเรียนบ้านหัวตะพาน จำนวนเงิน ๔,๙๙๑,๐๐๐ บาท โรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน
(รัตนวาริ) จำนวนเงิน ๔,๙๙๓,๐๐๐ บาท โรงเรียนบ้านโคกเกาะ จำนวนเงิน ๔,๙๘๙,๐๐๐ บาท
และโรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ จำนวนเงิน ๔,๙๘๗,๐๐๐ บาท ส่วนจำเลยที่ ๖ ได้เข้าเป็นคู่สัญญา

กับโรงเรียน ๓ แห่ง คือ โรงเรียนบ้านเวียงหลวง จำนวนเงิน ๒,๔๙๐,๐๐๐ บาท โรงเรียนบ้านหนองแคน จำนวนเงิน ๒,๔๙๒,๐๐๐ บาท และโรงเรียนบ้านสร้างถ่อ จำนวนเงิน ๒,๔๘๘,๐๐๐ บาท คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ กำหนดให้ผู้รับจ้างรับประกันความชำรุดบกพร่อง ไม่น้อยกว่า ๒ ปี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/ว๑ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๓๗ แต่จำเลยที่ ๔ และที่ ๖ ทำสัญญากับโรงเรียนทั้ง ๙ แห่ง กำหนดเงื่อนไขการประกันความชำรุดบกพร่อง ๑ ปี หลังจากจำเลยที่ ๔ และที่ ๖ ก่อสร้างแล้วเสร็จและส่งมอบงานแล้ว ปรากฏว่าแผ่นยางสังเคราะห์บวม โกงงอ ไม่เรียบ บางหน้าสีซีด เมื่อประกอบติดตั้งแล้วรอยต่อระหว่างหน้าไม่แนบสนิทเป็นส่วนใหญ่ และแผ่นยางสังเคราะห์ไม่สามารถต้านแรงลมได้ โดยโรงเรียนเมืองอำนาจเจริญ โรงเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ โรงเรียนบ้านโคกเกาะ โรงเรียนบ้านหัวตะพาน โรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวาริ) โรงเรียนบ้านหนองแคน โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ โรงเรียนบ้านเวียงหลวง และโรงเรียนบ้านสร้างถ่อ ขอยกเลิกสัญญา และไม่จ่ายเงินให้แก่คู่สัญญา ส่วนโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำปลิก โรงเรียนบ้านป่าติ้ว และโรงเรียนนาฝือโคกกอก มีการแก้ไขสัญญากับผู้รับจ้างโดยเปลี่ยนพื้นแผ่นยางสังเคราะห์ EVA เป็นหน้าพื้นยางสังเคราะห์ ที่ทำจากโพลีหรือพอลิโพรพิลีนโคโพลิเมอร์ และเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาแล้ว หลังจากนั้น ผู้รับจ้างได้ยื่นฟ้องสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ ต่อศาลปกครองกลาง ต่อมาศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาว่า ผู้รับจ้างไม่สุจริต โรงเรียนบอกเลิกสัญญา โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ จึงไม่จำเป็นต้องใช้เงินตามควรค่าแห่งการงานพร้อมดอกเบี้ยแก่ผู้รับจ้าง ตามสำเนาคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด เอกสารหมาย ล.๓/๓๕ ถึง ล.๓/๔๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าการกระทำของจำเลยทั้งสอง มีมูลเป็นความผิดทางอาญาจึงส่งรายงานสำนวนการไต่สวนไปยังโจทก์

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ จำเลยที่ ๓ ที่ ๑๐ และที่ ๑๑ ยื่นคำร้องขอให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายทำนองเดียวกันว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและวินิจฉัยคดีให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสองปี นับแต่วันที่เริ่มดำเนินการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ และจำเลยที่ ๓ ให้การอีกว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและต้องมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในเวลาไม่เกินสองปี นับแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง เพราะเมื่อนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เริ่มดำเนินการไต่สวนจนถึงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เป็นเวลานานถึง ๖ ปีแล้ว จึงไม่มีเหตุจำเป็นที่จะขยายเวลาออกไปอีก ๑ ปี ตามมาตรา ๔๘ วรรคสาม นั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคท้าย บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งว่า ภายใต้กำหนดอายุความ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังคงมีหน้าที่และอำนาจที่จะดำเนินการไต่สวน และมีความเห็นหรือวินิจฉัยหรือดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ดังนี้ กำหนดเวลาไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งจึงเป็นเพียงการกำหนดเวลาให้มีการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดให้มีการฟ้องคดีโดยเร็วเท่านั้น มิใช่เป็นระยะเวลาที่เป็นเงื่อนไขหรือจำกัดอำนาจในการฟ้องคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบที่จะดำเนินการไต่สวนคดีนี้ได้ภายในอายุความ ตามมาตรา ๔๘ วรรคท้าย และโจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้ภายในอายุความ ตามมาตรา ๗๗ วรรคท้าย ข้ออ้างของจำเลยที่ ๓ ที่ ๑๐ และที่ ๑๑ ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นที่จำเลยที่ ๑ ให้การต่อสู้ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการไต่สวนโดยใช้เวลาเพียง ๒ วัน หลังจากได้รับหนังสือชี้แจงข้อกล่าวหาของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการเร่งฟ้องคดีเพื่อมิให้ขาดอายุความ นั้น เห็นว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะใช้เวลาพิจารณารายงานการไต่สวนรวดเร็วหรือล่าช้า ประการใด ย่อมขึ้นอยู่กับความยากง่ายหรือความสลับซับซ้อนของข้อเท็จจริงตามรายงานแต่ละสำนวน การพิจารณารายงานคดีนี้เสร็จสิ้นโดยใช้เวลาเพียง ๒ วัน จึงไม่ใช่เป็นเรื่องผิดปกติ ประกอบกับจำเลยที่ ๑ มีสิทธิโต้แย้งและนำพยานหลักฐานต่าง ๆ มาให้ศาลไต่สวนเพื่อหักล้างพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ข้ออ้างของจำเลยที่ ๑ จึงไม่มีผลทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เสียไป และที่จำเลยที่ ๑ ให้การต่อสู้ว่า โจทก์ไม่ได้ฟ้องผู้อำนวยการโรงเรียนหรือคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างหรือคณะกรรมการตรวจรับงานแม้แต่รายเดียว และมีได้ดำเนินคดีแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นจึงเป็นการเลือกปฏิบัติ การไต่สวนและการฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า การที่บุคคลใดจะรับผิดชอบทางอาญาหรือไม่ ต้องพิจารณาจากการกระทำและเจตนาของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ หากกระทำไปโดยขาดเจตนาแล้ว บุคคลนั้นย่อมไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๙

อันเป็นความรับผิดชอบเฉพาะตัวของบุคคล ดังนั้น แม้บุคคลจะอยู่ร่วมในคณะกรรมการวิสามัญ และกระทำความผิดโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิสามัญ หรือเป็นบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องร่วมกระทำความผิดด้วยกันทุกคนเสมอไป คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย่อมมีอำนาจกล่าวหาและชี้มูลแก่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยลำพังไปตามที่ได้พิจารณาจากพยานหลักฐานได้ หาเป็นการเลือกปฏิบัติไม่ ข้ออ้างของจำเลยที่ ๑ ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นอีกเช่นกัน ดังนั้น โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้อง

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ โดยมีจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๒ ร่วมกระทำความผิด หรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ โดยจะวินิจฉัยในส่วนจำเลยที่ ๒ ก่อน เห็นว่า จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่รวบรวมความต้องการงบประมาณ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อของบประมาณ เมื่อโรงเรียนทั้ง ๑๕ แห่ง ไม่มีโครงการและไม่เคยขอรับการสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างสนามฟุตบอล จำเลยที่ ๒ ย่อมต้องรู้แต่แรกแล้วว่าโรงเรียนทั้ง ๑๕ แห่ง ไม่มีโครงการและไม่เคยขอรับการสนับสนุน งบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล ข้อเท็จจริงได้ความต่อไปจาก นายชุมพล เด็จดวง พยานโจทก์ซึ่งเป็นนักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าส่วนงบประมาณ กระทรวงศึกษาธิการ ๔ สำนักจัดทำงานงบประมาณด้านสังคม ๑ สำนักงบประมาณ เบิกความว่า พยานทราบว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับความเสียหายจากอุทกภัย และสิ่งก่อสร้างขาดแคลน พยานจึงแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาขอเพิ่ม งบประมาณปี ๒๕๕๕ ตามขั้นตอนที่กำหนดตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ต่อมาจำเลยที่ ๒ มีบันทึกข้อความ ๒ ฉบับ ถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการเสนอขอเพิ่มงบประมาณ รายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมทั้งสิ้น ๒๗,๒๖๖.๕๘๑๙ ล้านบาท และกระทรวงศึกษาธิการ ส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเสนอขอเพิ่มงบประมาณจำนวนทั้งสิ้น ๒๗,๒๖๖.๕๘๑๙ ล้านบาท เอกสารหมายเลข จ.๓๔๔ หน้า ๑๑๙๑๘ โดยเสนอขอเพิ่มงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๗,๙๓๖.๗๗๖๘ ล้านบาท ซึ่งไม่ได้แยกรายละเอียดแต่ละโรงเรียน

ตามเอกสารหมายเลข จ.๓๔๔ หน้า ๑๑๙๒๑ ถึง ๑๑๙๒๔ โดยงบประมาณที่มีรายการต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท จะจัดทำคำขอมารวมกันตามระเบียบบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ เอกสารหมายเลข จ.๒๓๗ หน้า ๑๐๗๘๖ ถึง ๑๐๘๐๑ รายการสิ่งก่อสร้างที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท เป็นการจัดสรรงบประมาณ ให้แบบวงเงินรวม โดยมีได้แสดงรายละเอียดหรือระบุข้อมูลก่อสร้างและสถานที่ก่อสร้างว่าจะก่อสร้างในโรงเรียนใด เพื่อกระจายอำนาจในการบริหารทรัพยากรให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความยืดหยุ่น และคล่องตัวสามารถจัดสรรให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละโรงเรียน นายรังสรรค์ มณีเล็ก ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พยานจำเลยที่ ๑ ก็เบิกความเท็จสมว่า จำเลยที่ ๒ ของงบประมาณเพิ่มเติม (งบแปรญัตติ) เป็นงบประมาณ (ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง) ๑,๕๐๐ ล้านบาท โดยใช้ฐานข้อมูลเดิมที่คณะกรรมการวิสามัญ ปรับลดลงจากการพิจารณาครั้งแรก ต่อมาได้รับการประสานงานจากเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ และทีมงานที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการว่ามีการขยายเขตขอเพิ่มงบประมาณเพิ่มเติมได้อีก ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท จำเลยที่ ๒ จึงมีหนังสือของงบประมาณเพิ่มเติมโดยเป็นค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายการค่าก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบสิ่งก่อสร้างที่ชำรุดทรุดโทรม และที่ประสบอุบัติเหตุเป็นเงิน ๗,๐๐๐ ล้านบาท โดยใช้ฐานข้อมูลเดิมที่คณะกรรมการวิสามัญ ปรับลดลงจากการพิจารณาครั้งแรก ดังนี้ กรณีจึงเห็นได้ว่า ในขั้นตอนการเสนอของงบประมาณ (งบแปรญัตติ) การที่จำเลยที่ ๒ มีบันทึกข้อความ ๒ ฉบับ เสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมทั้งสิ้น ๒๗,๒๖๖.๕๘๑๙ ล้านบาท นั้น เป็นการเสนอจากคำของงบประมาณเดิมที่ถูกปรับลด ซึ่งไม่ปรากฏคำขอเพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล แต่อย่างใด โดยสำนักงานงบประมาณมีหนังสือเสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบการเสนอขอเพิ่มงบประมาณในส่วนของการกระทรวงศึกษาธิการเป็นเงิน ๖,๘๔๖.๕ ล้านบาท และเป็นงบประมาณในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน งบประมาณ ๕,๓๐๗,๓๐๕,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเป็นเงิน ๓,๙๔๗,๓๐๕,๐๐๐ บาท ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ ตามที่สำนักงานงบประมาณเสนอ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๒๓ และ จ.๒๒๔ อันเป็นการพิจารณาคำขอ งบประมาณเพิ่มเติมตามที่จำเลยที่ ๒ เสนอซึ่งเป็นขั้นตอนปกติ

สำหรับขั้นตอนต่อไปได้ความว่า คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ อนุมัติงบประมาณในแผนงานขยายโอกาส

และพัฒนาการศึกษา ผลผลิตผู้จบการศึกษาภาคบังคับ งบลงทุนครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เป็นเงิน ๔,๔๕๙,๔๒๐,๐๐๐ บาท แยกเป็นครุภัณฑ์งานบ้านงานครัวเป็นเงิน ๕๑๒,๑๔๒,๐๐๐ บาท ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท เป็นเงิน ๓,๙๔๗,๒๗๘,๐๐๐ บาท ตามเอกสารหมาย จ.๒๗๗ หน้า ๑๐๗๘๓ จนกระทั่งต่อมามีการประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งขั้นตอนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในขั้นนี้ ย่อมเป็นอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรงที่จะพิจารณาเองได้ตามที่เห็นว่ามี ความจำเป็นและขาดแคลน เมื่อจำเลยที่ ๒ ซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมข้าราชการประจำในสำนักงาน แปรนโยบายเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติการ กำกับการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงาน ย่อมมีหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม ข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยที่ ๒ มีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/ว ๙๑๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่อง จัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๕ งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง แจ้งการจัดสรรงบประมาณไปยังจำเลยที่ ๓ พร้อมรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรญัตติ) รายการปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑๒ แห่ง ในจังหวัดอำนาจเจริญ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ อันรวมถึงงบประมาณ (งบแปรญัตติ) ของจำเลยที่ ๒ ดังกล่าว จึงเป็นการปฏิบัติราชการในฐานะเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการ หรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยพยานหลักฐานโจทก์ในขั้นตอนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ปรากฏว่ามีการจัดทำบัญชีคุมยอดรายการแปรญัตติ (ใบโคเวตา) นางฉิชา รักจ้อย พยานโจทก์ ซึ่งเป็นนักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการ สำนักจัดทำงบประมาณด้านสังคม ๑ สำนักงบประมาณ เบิกความว่า คณะกรรมการวิสามัญมีมติเพิ่มงบประมาณให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๔,๔๕๙,๔๒๐,๐๐๐ บาท ประกอบด้วย ค่าครุภัณฑ์ ๕๑๒,๑๔๒,๐๐๐ บาท และค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ๓,๙๔๗,๒๗๘,๐๐๐ บาท หลังจากนั้น ๑ ถึง ๒ วัน นายประยงค์ ตั้งเจริญ ผู้อำนวยการส่วนการงบประมาณ ๒ สำนักนโยบายและแผนงบประมาณ สำนักงบประมาณ ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๕๕ โทรศัทพ์มาหาพยานเพื่อให้ไปพบ แล้วมอบบัญชีคุมยอดรายการแปรรูปที่ดินเพิ่มปี ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๕๔ หน้า ๙๘๕๓ ซึ่งระบุชื่อพรรคการเมืองที่ได้รับเงินงบประมาณจากการแปรรูปที่ดิน (ใบโคเวตา) กับแจ้งให้พยานประสานกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พยานจึงแจ้งให้ นายชุมพล ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาทราบ ต่อมาพยานโทรศัทพ์ติดต่อ นายทรงศักดิ์ ศิริจร ผู้อำนวยการกลุ่มงบประมาณ ๓ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหน้าที่ดูแลบริหารงบประมาณในส่วนงบลงทุน ครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และจัดส่งบัญชีคุมยอดฉบับดังกล่าวทางโทรศัทพ์ให้ นางสาวสุดา โต๊ะชื่นดี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สังกัดกลุ่มงบประมาณ ๓ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณ นายชุมพล เบิกความสนับสนุนว่า หลังจากการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญแล้วเสร็จ ๒ ถึง ๓ วัน นางฉนิชา แจ้งว่าฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวิสามัญได้ประสานแจ้งข้อมูลวงเงินผลการพิจารณาเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ รวมถึงบัญชีคุมยอดรายการแปรรูปที่ดินเพิ่มเติมปี ๒๕๕๕ เอกสารหมายเลข จ.๒๗๒ หน้า ๑๐๕๙๑ ถึง ๑๐๕๙๒ ให้ทราบ พยานพิจารณาแล้ว เห็นว่าเป็นผลจากการดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของคณะกรรมการวิสามัญ และได้ข้อยุติแล้ว ไม่สามารถดำเนินการเป็นอย่างอื่นได้ จึงรับทราบและแจ้งให้ นางฉนิชา ส่งบัญชีคุมยอดไปตามที่ฝ่ายเลขานุการสั่งมา นางสาวสุดา เบิกความยืนยันว่า สำนักงบประมาณส่งบัญชีคุมยอดเอกสารหมายเลข จ.๒๕๔ มาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทางโทรศัทพ์ หลังจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผลใช้บังคับ นายประภัสร์ ลิมานันท์ หรือครูยาว นางสาวกุลธิดา วีรตานนท์ หรือเต้ย และ นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ ซึ่งเป็นผู้ประสานของพรรคเพื่อไทย และพรรคการเมืองอื่น และ นายวุฒิมพงษ์ นามบุตร พร้อมเลขานุการ ซึ่งเป็นผู้ประสานงานของพรรคประชาธิปัตย์ ได้ประสานงานโดยมอบรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้แก่พยาน และพยานได้รับบัญชีขอสนับสนุนงบประมาณของจำเลยที่ ๑ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๖๔ หน้า ๑๐๐๖๗ รวมทั้งรายชื่อโรงเรียนจาก นางสาวปาริชาติ ต่อมาพยานจัดทำบันทึกข้อความ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มงบประมาณ ๓ แนบรายชื่อโรงเรียนรวมทั้งจำนวนเงินตามข้อมูลที่ได้รับจากผู้ประสานงานเสนอผ่าน นายทรงศักดิ์ และ นายรังสรรค์ จนถึงจำเลยที่ ๒ เพื่อมีหนังสือแจ้งจัดสรรไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ซึ่งตามหนังสือแจ้งดังกล่าวมีคำว่า “ผู้เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา” หมายถึง

ผู้ประสานงานของพรรคการเมืองที่ได้รับงบประมาณอุดหนุน ซึ่งมีเงื่อนไขในชั้นกรรมการว่าจะต้องใช้ข้อมูล รายละเอียดประกอบการจัดสรรงบประมาณจากสภาผู้แทนราษฎร โดยจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้แทนมาประสานงานเพื่อจัดส่งรายชื่อโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้รับงบประมาณในการก่อสร้าง แม้พยานจะทราบและเป็นผู้รับรายชื่อโรงเรียนมาเพื่อดำเนินการจัดทำเอกสารตามขั้นตอนปฏิบัติ ก็ไม่อาจปฏิเสธหรือปฏิบัติเป็นอย่างอื่นได้ เพราะจำเป็นต้องทำตามที่ถูกกำหนดมาแล้ว โดยคณะกรรมการวิสามัญ นายทรงศักดิ์ เบิกความว่า ในทางปฏิบัติเข้าใจกันโดยทั่วไปว่า งบประมาณที่ถูกปรับลดไว้จะแปรสภาพเป็นงบแปรรูปอุดหนุน ซึ่งมีเงื่อนไขไว้ในชั้นกรรมการว่าจะใช้ข้อมูลจากสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะจัดสรรไปใช้จ่ายตามความต้องการของตนเอง เพราะฉะนั้น โรงเรียนใดจะได้รับงบประมาณน้อยเพียงใดจะถูกกำหนดมาแล้วโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กำหนดโควตาเป็นงบประมาณของพรรคการเมือง กำหนดกรอบวงเงินเป็นรายพรรค เมื่อคณะกรรมการวิสามัญ อนุมัติงบประมาณแล้ว เจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณจะส่งบัญชีคุมยอดทางโทรสารมาให้ นายรังสรรค์ จากนั้น นายรังสรรค์ จึงส่งมอบบัญชีคุมยอดให้พยาน แล้วพยานส่งมอบบัญชีคุมยอดต่อให้แก่ นางสาวสุดา เมื่อประมาณเดือนมกราคมถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๕ มีผู้ประสานงานพรรคการเมือง มาประสานกับ นายรังสรรค์ เพื่อควบคุมงบประมาณไม่ให้เกินกรอบวงเงินของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละคน ผู้ประสานงานพรรคการเมืองทยอยส่งรายชื่อโรงเรียนให้ นายรังสรรค์ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๖๔ นายรังสรรค์ เรียกพยานและ นางสาวสุดา ไปรับข้อมูลมาจัดทำเอกสารเสนอจำเลยที่ ๒ บางครั้งผู้ประสานงานของพรรคการเมืองจะประสานกับพยานหรือ นางสาวสุดา โดยตรง นอกจากนี้ ผู้ประสานงานพรรคการเมือง ยังมอบบัญชีรายชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้รับการสนับสนุนงบประมาณมาด้วย ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๕๔ หน้า ๙๘๖๗ ถึง ๙๘๗๐ โดยปรากฏชื่อของจำเลยที่ ๑ อยู่ในหน้า ๙๘๗๐ ลำดับที่ ๑๓๒ เห็นว่า พยานโจทก์มีทั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่างเบิกความสอดคล้องเชื่อมโยงกันว่ามี การรับส่งบัญชีคุมยอดฉบับดังกล่าวจริง ไม่มีเหตุผลที่พยานโจทก์ซึ่งปฏิบัติหน้าที่คนละหน่วยงานจะปั้นแต่งสร้างเรื่องจัดทำเอกสารนี้ขึ้นมา คำเบิกความของพยานโจทก์แต่ละปากล้วนเป็นเรื่องที่พยานได้รู้เห็นมาจากปฏิบัติงานตามหน้าที่ไม่มีข้อพิรุธว่า จะเป็นการปรักปรำให้ร้ายจำเลยคนใด ทั้งการที่พยานรับว่ามีผู้นำบัญชีคุมยอดมาใช้ควบคุมการจัดสรร หรือใช้งบประมาณ ย่อมไม่เป็นผลดีแก่ตัวพยานเอง โดย นายชุมพล เบิกความว่า บัญชีคุมยอด มีใช้การดำเนินการตามปกติ คำเบิกความของพยานโจทก์ทั้งสี่จึงมีน้ำหนักในการรับฟัง แม้ นางณิชา

จะเคยให้ถ้อยคำในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนว่า ไม่เคยเห็นบัญชีคุมยอด และพยานหลักฐานจากการไต่สวนชั้นศาลไม่ปรากฏว่าผู้ใดจัดทำบัญชีคุมยอดนี้ขึ้นมา แต่บันทึกข้อความสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มงบประมาณ ๓ ที่เสนอจำเลยที่ ๒ เพื่อพิจารณาอนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณ มีข้อความระบุอย่างชัดเจนว่า “...คณะกรรมการพิจารณา ร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ได้ระบุเงื่อนไขในชั้นกรรมการว่าจะต้องใช้ข้อมูลรายละเอียดประกอบการจัดสรรงบประมาณจากสภาผู้แทนราษฎรโดยการประสานงานจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และขณะนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการประสานข้อมูลจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นบางส่วนยังไม่ครบถ้วนทั้งหมด” ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๓๙ และ จ.๒๔๐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อเท็จจริงก็ปรากฏชัดอยู่ว่าได้มีการจัดสรรงบประมาณตามบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือพรรคการเมือง เอกสารหมายเลข จ.๒๕๔ หน้า ๙๘๖๗ ถึง ๙๘๗๐ จึงได้ความจาก นายทรงศักดิ์ และ นางสาวสุดา ว่า มีผู้ประสานงานพรรคการเมืองเคยมาประสานงานกับพยานโจทก์ทั้งสอง และ นางสาวสุดา ยังได้รับบัญชีรายละเอียดขอสนับสนุนงบประมาณปี ๒๕๕๕ (งบแปรรูป) เอกสารหมายเลข จ.๒๖๔ หน้า ๑๐๐๕๗ ถึง ๑๐๐๗๕ อีกด้วย ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ นางสาวปวิรัช อรรถสาร ผู้ช่วยดำเนินงานของ นายวุฒิพงษ์ นามบุตร เบิกความว่า พยานได้รับมอบหมายจาก นายวุฒิพงษ์ ซึ่งเป็นอนุกรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการให้นำเอกสารเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณที่เกิดจากการแปรรูปไปมอบให้แก่ นางสาวสุดา หรือหม่อม นอกจากนั้น ยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ โดยระบุข้อความว่า “ด้วยมีผู้เกี่ยวข้องในด้านการศึกษาได้แจ้งข้อมูลความจำเป็นขาดแคลนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณลงทุนค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง” ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๓๒ หน้า ๙๕๑๓ ถึง ๙๕๔๕ และเอกสารหมายเลข จ.๗๑ หน้า ๔๔๑๖ ถึง ๔๔๑๘ ซึ่ง นางสาวสุดา และ นายทรงศักดิ์ ต่างเบิกความว่า ผู้เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา หมายถึง ผู้ประสานงานจากพรรคการเมือง ยิ่งแสดงให้เห็นว่าได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีผลสำเร็จเกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชีคุมยอดดังกล่าว นางณิชา เบิกความยืนยันว่า พยานจัดส่งบัญชีคุมยอดฉบับดังกล่าวทางโทรสารให้ นางสาวสุดา การที่ นางสาวสุดา เบิกความว่า พยานไม่ได้รับบัญชีคุมยอดด้วยตนเอง

คงเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยไม่ทำให้คำเบิกความของ นางสาวสุดา เสียน้ำหนัก พยานหลักฐานจากการไต่สวนฟังได้ว่า มีการจัดทำบัญชีคุมยอดรายการแปรรูป (ไบโควตา) จริง จำเลยที่ ๒ เบิกความรับว่า การเสนอรอบวงเงินงบประมาณไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องผ่านการตรวจวิเคราะห์เสนอโดยเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนซึ่งคือ นางสาวสุดา และ นายทรงศักดิ์ พยานโจทก์ทั้งสองปากนี้ยืนยันว่าได้นำข้อมูลจากผู้ประสานงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาเสนอจำเลยที่ ๒ อันเป็นการดำเนินการตามบัญชีคุมยอดและรายชื่อโรงเรียนตามที่ได้รับแจ้งจากผู้ประสานงานมา ซึ่งขณะนั้นโรงเรียนแต่ละแห่งยังมิได้จัดทำคำของบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล แต่ประการใด ข้อที่จำเลยที่ ๒ กล่าวอ้างทำนองว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานถือว่าหนังสือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการขอรับการสนับสนุนให้แก่สถานศึกษา เป็นเพียงข้อมูลอย่างหนึ่ง ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่าย โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะพิจารณาจากระบบฐานข้อมูลเรื่องของอาคารสิ่งก่อสร้าง (B-OBEC) และเกณฑ์มาตรฐานเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่โรงเรียนกรอกข้อมูลเองและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันทุกปี และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การรับรองข้อมูลว่าถูกต้อง ทั้งมีภาพถ่ายของอาคารโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งได้ใช้ฐานข้อมูลดังกล่าวในการเสนอของบประมาณมาตั้งแต่แรก ต่อมาเมื่อมีการของบประมาณเพิ่มเติม (งบแปรรูป) ซึ่งมีเวลาจำกัด ไม่จำเป็นต้องสอบถามโรงเรียนก็ทราบว่ามีขนาดแคลนสิ่งก่อสร้างในรายการใดบ้าง โดยข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะขัดแย้งต่อหลักเกณฑ์และข้อมูลดังกล่าวไม่ได้ นั่น ชัดต่อเหตุผล เพราะไม่ปรากฏว่าระบบฐานข้อมูลอาคารสิ่งก่อสร้าง (B-OBEC) มีเกณฑ์เปรียบเทียบตรงกับสนามฟุตบอลของโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ทำให้เชื่อได้ว่าโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง มิได้แจ้งถึงความจำเป็นเรื่องสนามฟุตบอลไว้ในฐานข้อมูลดังกล่าว ยิ่งไปกว่านั้น ยังปรากฏจากคำเบิกความของจำเลยที่ ๒ เองว่า คำของบประมาณเพิ่มเติมยังอยู่ในกรอบของงบประมาณที่ถูกตัดไปในรอบแรกจึงมาจากฐานความขาดแคลนทั้งสิ้น ฉะนั้น หากไม่มีเงื่อนไขให้บุคคลภายนอกเข้ามาแทรกแซงการใช้งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ย่อมต้องจัดสรรงบประมาณตามคำขอเดิมที่ได้วิเคราะห์ความขาดแคลนเป็นอย่างดีแล้ว เพื่อให้การใช้งบประมาณเกิดความคุ้มค่าที่สุด จึงไม่มีเหตุที่จะจัดสรรงบประมาณก่อสร้างสนามฟุตบอลให้ นอกเหนือไปจากคำของบประมาณเดิม ประการสำคัญที่สุดคือ จำเลยที่ ๒ แจ้งจัดสรรงบประมาณให้แก่เฉพาะโรงเรียนตามรายชื่อที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแจ้งมาเท่านั้น แม้จำเลยที่ ๒ จะจัดสรรเป็นงบประมาณค่าก่อสร้างซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบและสิ่งก่อสร้างที่ชำรุดทรุดโทรมและประสออุบัติเหตุ

ซึ่งในข้อ ๔ ระบุเพื่อก่อสร้างสนามกีฬาให้แก่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีได้ระบุชัดเจนว่าเป็นสนามฟุตบอล แต่ก็ไม่มีความชัดเจนว่าจะจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก โดยไม่มีความชัดเจนในการใช้งบประมาณ ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่า งบประมาณที่จัดสรรให้แก่โรงเรียนแต่ละแห่ง มีจำนวน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท และ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท สอดคล้องกับประมาณการราคาก่อสร้างสนามฟุตบอลแต่ละแบบ จึงมิใช่เรื่องบังเอิญที่ในเวลาต่อมาโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง กำหนดให้ก่อสร้างสนามฟุตบอลเหมือนกันทุกแห่ง ทั้งที่โรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง ไม่เคยของบประมาณก่อสร้างสนามฟุตบอลมาตั้งแต่แรก พฤติการณ์จึงบ่งชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จำเลยที่ ๒ ใช้อำนาจจัดสรรงบประมาณไปตามบัญชีคุ่มยอดรายการแปรญัตติ (ใบโคเวตา) อันเป็นการปฏิบัติตามเงื่อนไขในชั้นกรรมาธิการที่กำหนดให้ต้องใช้ข้อมูลประกอบการจัดสรรงบประมาณจากสภาผู้แทนราษฎร โดยการประสานงานจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า จำเลยที่ ๒ ได้กระทำการด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายก่อสร้างสนามฟุตบอล อันเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายแก่ผู้อื่นจากงบประมาณนั้น ย่อมเป็นการกระทำโดยทุจริต และเป็นการดำเนินการไปโดยฝ่าฝืนกฎหมาย อันเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและราชการ เมื่อจำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณ การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ แต่เมื่อการกระทำของจำเลยที่ ๒ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ อันเป็นบททั่วไปอีก

ส่วนจำเลยที่ ๑ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากเห็นว่า พยานหลักฐานจากการไต่สวนได้ความว่า จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอำนาจเจริญ เขตเลือกตั้งที่ ๑ (อำเภอเมืองอำนาจเจริญ และอำเภอหัวตะพาน) มีหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามฟ้อง แต่จำเลยที่ ๑ มิได้ดำรงตำแหน่งใดในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงไม่ได้เข้าร่วมประชุม

คณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว และแม่จําเลยที่ ๑ ได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการด้านการศึกษา ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยจําเลยที่ ๑ เข้าประชุมคณะกรรมการด้านการศึกษาดังกล่าวตามเอกสารหมาย จ.๒๒๒ หน้า ๙๔๑๒ ถึง ๙๔๑๗ แต่ขั้นตอนการพิจารณางบประมาณในขั้นนี้เป็นการพิจารณาคําของงบประมาณเพิ่มเติมที่จําเลยที่ ๒ เสนอ ซึ่งจําเลยที่ ๒ เสนอตามคําขอเดิมทั้งหมด โดยยังไม่มีคําของงบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าเป็นการเสนอของงบประมาณ (งบปรารถติ) ตามความประสงค์ของจําเลยที่ ๑ ตั้งแต่เวลานั้นแล้ว การที่จําเลยที่ ๑ มีส่วนร่วมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ คงเป็นเพียงการพิจารณาในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามอำนาจหน้าที่ ส่วนขั้นตอนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น นายทรงศักดิ์ และ นางสาวสุดา พยานโจทก์เบิกความสอดคล้องกันว่า ช่วงประมาณเดือนมกราคมถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๕ ผู้ประสานงานพรรคการเมืองได้มอบเอกสารที่ระบุว่าจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนใดบ้าง โดย นางสาวสุดา ได้รับบัญชีรายละเอียดขอสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งมีรายชื่อโรงเรียนและชื่อจําเลยที่ ๑ ตามเอกสารหมาย จ.๒๖๔ หน้า ๑๐๐๖๕ ถึง ๑๐๐๖๗ มาจาก นางสาวปาริชาติ เห็นว่า บัญชีรายละเอียดขอสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว เป็นการดำเนินการตามเงื่อนไขในชั้นคณะกรรมการวิสามัญว่าจะต้องรอข้อมูลจากสภาผู้แทนราษฎร โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะจัดสรรไปใช้จ่ายตามความต้องการของตนเอง บัญชีรายละเอียดขอสนับสนุนงบประมาณดังกล่าวจึงระบุไว้แต่เฉพาะรายชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดสรรงบประมาณให้ตามที่ตนต้องการเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากบัญชีรายละเอียดขอสนับสนุนงบประมาณดังกล่าวมีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงบางราย แสดงให้เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดที่ไม่ประสงค์จะเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณก็จะมีรายชื่อในบัญชีรายละเอียดขอสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว แม้ขณะที่มีการพิจารณางบประมาณ (งบปรารถติ) ในวันที่ ๙ และวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ จําเลยที่ ๑ เพิ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรกได้เพียง ๓ เดือนเศษ ก็ไม่มีเหตุผลที่บุคคลอื่นจะอ้างชื่อจําเลยที่ ๑ ขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณทั้ง ๑๕ แห่งตามฟ้องล้วนแต่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เลือกตั้งของจําเลยที่ ๑ ทั้งสิ้น การที่มีรายชื่อจําเลยที่ ๑ ปรากฏในบัญชีรายละเอียดขอสนับสนุนงบประมาณดังกล่าว จึงเป็นข้อพิรุธให้เห็นว่าจําเลยที่ ๑ เข้าไปเกี่ยวข้อง

ในขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณด้วย นายเถลิง โทบุตรดี ผู้อำนวยการโรงเรียนนาฝื่อโคกกอก และ นายประยูร เหมือนเหลา ผู้อำนวยการเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ พยานโจทก์เบิกความทำนองเดียวกันว่า เมื่อประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑ โทรศัพท์มาแจ้งว่าจะมีงบประมาณมาให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล และ นายประยูร ยังเบิกความอีกว่า เดือนมีนาคม ๒๕๕๕ พยานพบจำเลยที่ ๑ ที่วัดสาราญนิเวศน์ จำเลยที่ ๑ แจ้งพยานว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณในการก่อสร้างสนามฟุตบอล ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรในระดับประถมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๑๒ แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอหัวตะพานซึ่งเป็นฐานเสียงของจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยืนยันว่างบประมาณดังกล่าวมีมาให้แน่นอน และบอกให้พยานร่อนหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยระหว่างนี้ ให้เตรียมการเพื่อดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้ และได้ความจาก นายประสิทธิ์ สิงห์นาม ผู้อำนวยการเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวารี) และ นายจักรี มลสิน ผู้อำนวยการเรียนบ้านหัวตะพาน พยานโจทก์เบิกความทำนองเดียวกันว่า ก่อนพยานได้รับหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณ พยานได้รับแจ้งว่าโรงเรียนได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรรูป) พยานจึงโทรศัพท์ไปสอบถามจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ แจ้งว่าโรงเรียนได้รับจัดสรรงบประมาณแปรรูปของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จัดสรรให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปจัดสรรให้โรงเรียนต่าง ๆ ก่อสร้างสนามฟุตบอล พยานโจทก์ดังกล่าวรู้จักจำเลยที่ ๑ มานานและไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยที่ ๑ มาก่อน นำเชื่อว่าพยานโจทก์ดังกล่าวเบิกความไปตามจริง เมื่อพิจารณาประกอบกับว่า งบประมาณซึ่งเป็นงบแปรรูปเพื่อก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอลมิได้เกิดจากความประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาแต่แรก เพิ่งมีการเพิ่มเข้ามาในงบแปรรูปเพื่อก่อสร้างสนามกีฬาโดยมิได้ระบุว่าเป็นงบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล แต่อย่างไร และงบลงทุนรายการสิ่งก่อสร้างที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท จะจัดสรรงบประมาณให้แบบวงเงินรวมโดยไม่แสดงรายละเอียดหรือระบุข้อมูลก่อสร้างและสถานที่ก่อสร้างว่าจะก่อสร้างในโรงเรียนใด ดังนั้น ก่อนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะแจ้งจัดสรรงบประมาณแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องย่อมไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างสนามฟุตบอลรวมถึงรายชื่อโรงเรียนที่จะได้รับจัดสรรงบประมาณนั้น แต่จำเลยที่ ๑ กลับแจ้งยืนยันว่าเป็นงบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล และให้ร่อนหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณ

จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ซึ่งชี้ว่าจำเลยที่ ๑ เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การจัดสรรงบประมาณก่อสร้างสนามฟุตบอลด้วย กรณีหาใช่เป็นเพียงการแจ้งข่าวสารให้ทางโรงเรียนทราบ ดังที่จำเลยที่ ๑ อ้างไม่ เพราะมิใช่เป็นข้อมูลที่เปิดเผยโดยทั่วไป แม้จำเลยที่ ๑ จะมีได้อ้างว่า การจัดสรรงบประมาณดังกล่าวเป็นผลงานของตนเอง แต่ล้าพังการแจ้งว่าโรงเรียนได้รับจัดสรร งบประมาณ (งบประมัตติ) ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จัดสรรให้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำไปจัดสรรให้โรงเรียนต่าง ๆ ก่อสร้างสนามฟุตบอล ก็เป็นการเพียงพอ ที่จะทำให้เข้าใจได้แล้วว่างบประมาณ (งบประมัตติ) ในส่วนพื้นที่เขตเลือกตั้งของจำเลยที่ ๑ นั้น เกิดจากการดำเนินการของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่ ยิ่งกว่านั้น ยังได้ความจาก นายประยูร เบิกความว่า งบประมาณเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ พยานได้รับแจ้งจาก นางสาวนงลักษณ์ บัวบุตร น้องจำเลยที่ ๑ ว่าจะมีงบประมาณก่อสร้างสนามฟุตบอล ให้พยานไปร่วมพังการชี้แจงขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวที่ร้านต้นอ้อลาบเปิด ซึ่งเป็นร้านอาหาร ของ นางสาวนงลักษณ์ ในวันชี้แจงมีการแจกซองสีน้ำตาลระบุชื่อโรงเรียนว่าได้รับจัดสรรงบประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แม้จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ไปที่ร้านดังกล่าว แต่ได้มีการนัดหมายกันที่ร้านของน้อง จำเลยที่ ๑ อย่างเปิดเผย โดย นางสาวนงลักษณ์ พยานโจทก์เบิกความรับว่า พยานรู้จักสนิทสนม กับ นายประยูร มาหลายสิบปี พยานอยากจะบอกคนที่มาว่า พี่สาวพยานเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นผู้ออกนางบประมาณมาลง ส่วนที่ นายจักรี นายศักดิ์ อุดมศรี นายปรีชา ธิปัตติ และ นายมงคล ชันดี พยานโจทก์ซึ่งไปพังการชี้แจงที่ร้านต้นอ้อลาบเปิดต่างเบิกความว่า วันดังกล่าว มีชายแนะนำตัวเองว่าชื่อ ผอ.โต้ง เป็นตัวแทนของนักการเมืองสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี หรือ สส.กุ่ม (นายชูวิทย์ พิทักษ์พรพลลภ) โดยเฉพาะ นายประสิทธิ์ นายปรีชา นายมงคล นายมรกต และ นายศักดิ์ พยานโจทก์เบิกความยืนยันตรงกันว่า จำเลยที่ ๑๒ หรือ ผอ.โต้ง แจ้งว่า สส.กุ่ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี เป็นคนนางบประมาณ มาสนับสนุนเพื่อให้โรงเรียนนำไปจัดซื้อจัดจ้างสนามฟุตบอล นายศักดิ์ เบิกความด้วยว่า พยานได้รับแจ้ง จากจำเลยที่ ๑๒ ว่า งบประมาณดังกล่าวเป็นงบประมาณของ สส.กุ่ม จัดมาเพื่อลงในเขตพื้นที่ ของจำเลยที่ ๑ เมื่อได้รับงบประมาณแล้วให้ดูแลเรื่องคะแนนเสียงของจำเลยที่ ๑ ด้วย อันเป็นข้อบ่งชี้ว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องกับงบประมัตติก่อสร้างสนามฟุตบอลในพื้นที่ จังหวัดอำนาจเจริญด้วยก็ตาม แต่ก็เห็นได้ชัดว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์คือคะแนนเสียงของจำเลยที่ ๑ ด้วย

ที่จำเลยที่ ๑ ต่อสู้ว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (ที่ใช้บังคับในขณะนั้น) มาตรา ๑๖๘ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการไม่ได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง นั้น เป็นคนละเรื่องกับกรณีที่เกิดขึ้นซึ่งมีการกำหนดเงื่อนไขให้รอการประสานงานจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการใช้งบแปรญัตติ ส่งผลให้มีการนำงบประมาณรายจ่ายไปใช้เป็นประโยชน์แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พยานหลักฐานจากการไต่สวนจึงมีเหตุผลและน้ำหนักให้รับฟังว่า จำเลยที่ ๑ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีรายละเอียดขอสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้มีการดำเนินการตามบัญชีคุมยอดรายการแปรญัตติ (ใบโควตา) ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ (งบแปรญัตติ) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้เงินงบประมาณโดยมิชอบ แต่เมื่อจำเลยที่ ๑ ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของจำเลยที่ ๒ โดยเฉพาะ จึงไม่ใช่เป็นตัวละครแบ่งหน้าที่กันทำ การกระทำของจำเลยที่ ๑ คงเป็นเพียงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่จำเลยที่ ๒ ในการจัดสรรงบประมาณ โดยผิดกฎหมายดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว จำเลยที่ ๑ จึงมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖

อย่างไรก็ดี สำหรับความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ นั้น อัตราโทษสูงสุดที่จะลงโทษได้คือ จำคุก ๖ ปี ๘ เดือน จึงมีอายุความ ๑๐ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๓) เมื่อความผิดนี้มีมูลเหตุมาจากการกล่าวหาของโจทก์ว่ามีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณโดยไม่ถูกต้อง ซึ่งหากเป็นไปโดยทุจริตหรือโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหาย ความผิดย่อมเกิดขึ้นอย่างช้าที่สุดในวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่จำเลยที่ ๒ มีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/ว๙๑๐ เรื่อง จัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๕ ไปยังจำเลยที่ ๓ โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕ ฟ้องโจทก์สำหรับความผิดฐานนี้ จึงเป็นอันขาดอายุความ ส่วนความผิดฐานผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ อัตราโทษสูงสุดที่จะลงโทษได้คือจำคุก ๓๓ ปี ๔ เดือน

จึงมีอายุความ ๒๐ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๑) เมื่อนับจนถึงวันฟ้อง จึงยังไม่ขาดอายุความ

ส่วนจำเลยที่ ๓ เห็นว่า พยานหลักฐานจากการไต่สวนได้ความว่า จำเลยที่ ๓ เพิ่งมาดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑๓๕๐/๒๕๕๔ เอกสารหมาย ล.๓/๔ หลังจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญยื่นคำขอขบประมาณกรณีปกติ ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว จำเลยที่ ๓ จึงไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขั้นตอนการเสนอของขบประมาณปกติมาแต่แรก ส่วนในขั้นการพิจารณาขบประมาณที่เกิดจากการแปรญัตติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีการกำหนดเงื่อนไขว่าจะต้องใช้ข้อมูลรายละเอียดประกอบการจัดสรรขบประมาณจากสภาผู้แทนราษฎรนั้น ขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาจัดสรรขบประมาณในลักษณะเริ่มต้นจากบนลงล่าง โดยจำเลยที่ ๒ มีหนังสือแจ้งจัดสรรขบประมาณไปยังจำเลยที่ ๓ พร้อมรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรขบประมาณ (งบแปรญัตติ) รายการปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑๒ แห่ง นายวิษณุ เพชรพิมพ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พยานโจทก์เบิกความว่า พยานเข้าใจว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้วิเคราะห์ความขาดแคลนจากข้อมูลความขาดแคลนที่ได้รับแจ้งแล้ว จึงกำหนดเป็นรายชื่อโรงเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์มาให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญต้องดำเนินการตามหนังสือสั่งการ พยานจึงไม่ได้วิเคราะห์อีก การที่จำเลยที่ ๓ มิได้ทักท้วงจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาจึงไม่ใช่เรื่องผิดปกติอันจะส่อพิรุธว่าเป็นการทุจริต ส่วนการพิจารณาอนุมัติจัดสรรขบประมาณ (งบแปรญัตติ) ก็เป็นเรื่องที่จำเลยที่ ๓ พิจารณาอนุมัติให้เป็นไปตามที่จำเลยที่ ๒ แจ้งจัดสรรขบประมาณพร้อมรายชื่อโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่งมา โดยโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่งนั้นจะก่อสร้างสนามฟุตบอลในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นแบบเดียวกัน พยานหลักฐานจากการไต่สวนฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๓ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและราชการ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต อันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ตามที่โจทก์ฟ้อง

ส่วนจำเลยที่ ๑๒ พยานหลักฐานจากการไต่สวนได้ความจาก นายประสิทธิ์ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวารี) เบิกความว่า ประมาณ ๑ เดือน ก่อนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญจะมีหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณฉบับลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ นั้น จำเลยที่ ๑๒ โทรศัพท์แจ้งพยานว่า โรงเรียนได้รับจัดสรรงบประมาณซึ่งเป็นงบแปรญัตติ และเชิญพยานให้ไปฟังการชี้แจงรายละเอียดที่ร้านต้นอ้อลาบเปิด เมื่อไปถึงพบจำเลยที่ ๑๒ ชี้แจงว่าผู้อำนวยการโรงเรียนที่ไปร่วมฟังการชี้แจงเป็นโรงเรียนที่จะได้รับงบประมาณเพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล นอกจากนี้ นายจักรี นายศักดิ์ นายปรีชา และ นายมงคล พยานโจทก์ ซึ่งไปร่วมฟังการชี้แจงที่ร้านต้นอ้อลาบเปิดต่างเบิกความว่า วันดังกล่าวมีชายแนะนำตัวเองว่าชื่อ ผอ.โต้ง เป็นตัวแทนของนักรการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี หรือ สส.กุ่ม (นายชวริทย์ พิทักษ์พรพลก) ทั้ง นายปรีชา พยานโจทก์ยังเบิกความด้วยว่า จำเลยที่ ๑๒ แจ้งว่าอีก ๑ ถึง ๒ วัน จะมีหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญแจ้งมายังโรงเรียน และให้รอผู้รับเหมาเข้ามาติดต่อ เห็นว่า ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑๒ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นพิเศษกับผู้อำนวยการโรงเรียนตามฟ้องคนใด อีกทั้งจำเลยที่ ๑๒ ก็รับราชการอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี คนละเขตพื้นที่กัน กรณีจึงไม่มีเหตุต้องให้จำเลยที่ ๑๒ ช่วยดำเนินการในขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ นอกจากนี้ ยังปรากฏด้วยว่าในวันที่จำเลยที่ ๑๒ ชี้แจงที่ร้านต้นอ้อลาบเปิดนั้น ได้มีการแจกซองเอกสารสีน้ำตาลซึ่งระบุชื่อโรงเรียนไว้อยู่แล้ว กรณีจึงอาจเป็นไปได้ว่ามีการจัดสรรงบประมาณ (งบแปรญัตติ) ตามรายชื่อโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่งเสร็จสิ้นไปแล้วตั้งแต่ก่อนที่จำเลยที่ ๑๒ จะเข้ามาเกี่ยวข้อง พยานหลักฐานจากการไต่สวนจึงฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๑๒ มีส่วนร่วมหรือกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะที่มีการกระทำความผิดในส่วนนี้ จำเลยที่ ๑๒ จึงไม่มีความผิดฐานเป็นตัวการหรือผู้สนับสนุนผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ตามที่โจทก์ฟ้อง

ส่วนจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ นั้น พยานหลักฐานจากการไต่สวนไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ มีส่วนเกี่ยวข้องกับขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณ (งบแปรญัตติ) เพื่อก่อสร้างสนามฟุตบอล

ตามกรณีที่ถูกกล่าวหาในคดีนี้ ทั้งการที่จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๙ เข้าร่วมเสนอราคาก็เป็นเวลาในภายหลัง จากที่ได้มีการจัดสรรงบประมาณแล้ว นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ เคยรู้จักหรือติดต่อกับจำเลยที่ ๒ ในเรื่องการก่อสร้างสนามฟุตบอล อันจะทำให้เห็นว่าการจัดสรร งบประมาณในคดีนี้เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกก่อนหรือขณะจำเลยที่ ๒ กระทำความผิด จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ จึงมิใช่ผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ตามที่โจทก์ฟ้อง

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๓ หรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความว่า งบประมาณเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ มีการเชิญผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไปฟังการชี้แจงที่ร้านต้นอ้อلابเปิดของ นางสาวนงลักษณ์ น้องจำเลยที่ ๑ และบุคคลที่ไปร่วมฟังการชี้แจงต่างได้รับแจกของสีน้ำตาลระบุชื่อโรงเรียน ภายในมีเอกสารและรายละเอียด ที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างสนามฟุตบอลและแผ่นซีดี เห็นว่า จำเลยที่ ๑ มิได้ไปที่ร้านต้นอ้อلابเปิดดังกล่าว ทั้งไม่มีพยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า จำเลยที่ ๑ เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ พยานหลักฐานจาก การไต่สวนจึงฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการ เสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๓ ตามฟ้อง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๒ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ หรือไม่ เห็นว่า จำเลยที่ ๒ มีหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/ว ๙๑๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่อง จัดสรรงบประมาณปี ๒๕๕๕ งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง แอ่งการจัดสรรงบประมาณไปยังจำเลยที่ ๓ พร้อมรายชื่อโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรรูป) รายการปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๑๒ แห่ง ซึ่งเป็นเพียงการแจ้งกรอบวงเงิน

ที่จะจัดสรรเท่านั้น ทั้งข้อเท็จจริงก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ ไปพบหรือติดต่อกับผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญตลอดจนผู้เสนอราคารายใด รวมทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับใด ๆ ในขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียน โดยก่อนเกิดเหตุ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งที่ ๒๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำเอง การซื้อ การจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบและควบคุมงาน การแลกเปลี่ยน การเช่า การควบคุม การจำหน่าย และการดำเนินการอื่น ๆ ที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษา ตามสำเนาคำสั่ง เอกสารหมายเลข จ.๑๐๔ หน้า ๕๐๕๘ และ ล.๓/๙ การเสนอราคาจัดซื้อ จัดจ้าง จึงอยู่นอกขอบอำนาจหน้าที่ของจำเลยที่ ๒ ทั้งไม่มีพยานรู้เห็นหรือพยานหลักฐานจากการไต่สวนจึงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๒ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ ตามฟ้อง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๓ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ หรือไม่ เห็นว่า พยานหลักฐานจากการไต่สวนได้ความจาก นายประยูร นายจักรี นายประสิทธิ์ และ นายเถลิง พยานโจทก์ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เบิกความทำนองเดียวกันว่า พยานมีความเห็นว่าควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ แนะนำการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง เพราะแต่ละโรงเรียนไม่มีประสบการณ์ในการจัดซื้อจัดจ้าง จึงไปปรึกษาจำเลยที่ ๓ และมีการตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางตามคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยราคากลางที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางดังกล่าวกำหนดขึ้นนี้มีรายละเอียดเหมือนกับราคากลางที่ปรากฏในแผ่นซีดีที่รับมาเมื่อครั้งไปฟังการชี้แจงที่ร้านต้นอ้อลาบเปิด สอดคล้องกับที่ นายวิษณุ เบิกความว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนหลายแห่งได้รับแผ่นซีดีจากการเข้ารับฟัง

การชี้แจงจากจำเลยที่ ๑๒ จึงมาปรึกษาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว ต่อมาตัวแทนโรงเรียนเข้าหารือกับจำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๓ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ๒ ชุด โดยจำเลยที่ ๓ เป็นประธาน พร้อมแต่งตั้งให้นายสรรพสิทธิ์ บุญเทียม วิศวกรผู้เขียนแบบโครงการก่อสร้างปรับปรุงสนามกีฬาโรงเรียน (สนามฟุตบอล) ร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย ดังนี้ การที่จำเลยที่ ๓ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางดังกล่าว จึงสืบเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีแบบมาตรฐานสนามฟุตบอลและผู้อำนวยการโรงเรียนได้มาหารือกับจำเลยที่ ๓ แสดงให้เห็นว่า จำเลยที่ ๓ มิได้เป็นผู้ริเริ่มให้แต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวขึ้นมาเองตั้งแต่แรก อีกทั้งพยายามโจทก์ และจำเลยที่ ๓ ต่างก็เบิกความเท็จสมกันว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวไม่ได้ผูกมัดให้โรงเรียนต่าง ๆ ต้องยึดรายการประมาณการที่ทำขึ้นนั้น แต่อย่างไร แม้พยานหลักฐานจากการไต่สวนจะปรากฏว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางตามคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๕ บางรายไม่ได้รับแจ้งคำสั่ง ไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุม ไม่เคยร่วมประชุม ทั้งคณะกรรมการดังกล่าวได้กำหนดราคาซึ่งตรงกับข้อมูลในแผ่นซีดี ทั้งยังให้นายสรรพสิทธิ์ บุญเทียม ซึ่งเป็นวิศวกรเอกชนร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย และต่อมาโรงเรียนต่าง ๆ ได้คัดลอกข้อมูลดังกล่าวเพื่อจัดทำเอกสารการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนก็ตาม แต่ก็ได้รับความจาก นายวิทยา คำทวี ครูโรงเรียนเมืองอำนาจเจริญ นางอินทิรา ธารารมย์ ครูโรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน (รัตนวาริ) นายเรวัช สินเต็ม รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสร้างถ่อ และ นายเดช วงศ์ละคร ครูโรงเรียนบ้านหนองแคน เบิกความทำนองเดียวกันว่า เหตุที่ใช้ราคากลางของคณะกรรมการกำหนดราคากลางตามคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๕ เพราะมีความน่าเชื่อถือ จึงบ่งชี้ว่าการใช้ข้อมูลจากแผ่นซีดีมิได้เกิดจากการบังคับหรือสั่งการของจำเลยที่ ๓ หากแต่เป็นการใช้ดุลพินิจ และตัดสินใจของคณะกรรมการกำหนดราคากลางของแต่ละโรงเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานภายในของแต่ละโรงเรียนเอง โดยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งที่ ๒๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามสำเนาคำสั่งเอกสารหมาย จ.๑๐๔ หน้า ๕๐๕๘ และ ล.๓/๙ จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จึงไม่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องด้วย ส่วนข้อที่ปรากฏว่าแบบประมาณการราคาวัสดุโดยคณะกรรมการ

กำหนดราคากลางตามคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๕ ระบุเงื่อนไขรายการลำดับที่ ๕ หนังสือคัมภีร์กีฬาชุดลำดับที่ ๖ ดิวิดีฝึกกีฬา ๘ ประเภท ลำดับที่ ๗ หนังสือกายบริหาร ลำดับที่ ๘ หนังสือชุดความรู้เรื่องโรคลำดับที่ ๙ หนังสือสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ นั้น ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๓ มีความเกี่ยวพันเป็นพิเศษกับผู้เสนอราคาจนอาจเป็นมูลเหตุนำไปสู่การขึ้นหรือสั่งการเพื่อให้ประโยชน์แก่ผู้เสนอราคา อีกทั้งขณะนั้นยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า การกำหนดแบบประมาณการราคาวัสดุ โดยระบุเงื่อนไขลำดับที่ ๕ ถึงที่ ๙ ดังกล่าวนั้น จะเป็นช่องทางกีดกันบุคคลอื่นมิให้เข้ามาร่วมแข่งขันเสนอราคาอย่างเป็นธรรมได้ ลำพังรายชื่อหนังสือดังกล่าวยังไม่พอบ่งชี้ว่าเป็นหนังสือที่ไม่สามารถหาได้ทั่วไปในท้องตลาดหรือเจ้าของสิทธิในหนังสือจะเข้ามาเสนอราคาด้วย การกระทำของคณะกรรมการกำหนดราคากลางตามคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๕ จึงอาจเป็นเพียงการกระทำตามแบบอย่างที่โรงเรียนอื่นเคยกระทำมาก่อน อันเป็นการกระทำไปบนพื้นฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น ซึ่งหากจำเลยที่ ๓ รู้ถึงความผิดปกติของการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าว ก็ไม่น่าเชื่อว่าจำเลยที่ ๓ จะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเปิดเผยด้วยการแต่งตั้งตนเองเป็นประธานคณะกรรมการกำหนดราคากลางทั้ง ๒ ชุด ซึ่งทำให้ต้องเสี่ยงต่อการตรวจสอบกล่าวหาในภายหลัง นายศุภลักษณ์ แพทย์รักษาพยาบาลจิตเวชซึ่งเป็นนิติกรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เบิกความว่า จำเลยที่ ๓ เรียกผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง มาประชุมเพื่อกำชับให้ปฏิบัติตามข้อชี้แนะของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักตรวจสอบพิเศษภาค ๕ จังหวัดอุบลราชธานี อันเป็นผลให้ต่อมาโรงเรียน ๙ แห่ง บอกเลิกสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง จึงเหลือเงินที่ไม่ได้เบิกจ่าย ๓๘,๔๐๒,๐๐๐ บาท แสดงให้เห็นว่า จำเลยที่ ๓ ทำหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาได้ฝืนดำเนินการต่อไปเพื่อให้มีการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างแก่จำเลยที่ ๔ และที่ ๖ ผู้รับจ้าง พยานหลักฐานจากการไต่สวนฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๓ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ตามฟ้อง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๒ กระทำความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนจำเลยที่ ๑ ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๓ และจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ ถึงที่ ๑๒ กระทำความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนจำเลยที่ ๓ ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า การสนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ นั้น ต้องมีผู้อื่นเป็นตัวการในการกระทำความผิด หากไม่มีตัวการกระทำความผิดในความผิดดังกล่าว เสียแล้ว การสนับสนุนการกระทำความผิดย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้ เมื่อข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ เป็นตัวการในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๒ และจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ ถึงที่ ๑๒ จึงไม่มีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนตามที่โจทก์ฟ้อง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ หรือไม่ ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ บริษัทสำนักพิมพ์วิบูลย์ จำกัด โดยจำเลยที่ ๑๑ ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือคัมภีร์กีฬาชุด แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่าย ตามเอกสารหมาย จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๘๙, ๕๔๑๙ และ ๕๔๕๖ วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ จำเลยที่ ๑๐ ผู้ผลิตหรือจำหน่ายแผ่นยางสังเคราะห์ EVA แบบจิ๊กซอว์ และดีวีดีสอนกีฬา ๘ ประเภท แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่าย ตามเอกสารหมาย จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๘๖, ๕๔๑๘ และ ๕๔๕๔ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ สำนักพิมพ์วิบูลย์ โดยจำเลยที่ ๑๑ ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือชุดความรู้เรื่องโรค แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่าย ตามเอกสารหมาย จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๘๘, ๕๔๒๑ และ ๕๔๕๕ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ สำนักพิมพ์วิบูลย์ โดยจำเลยที่ ๙ ผู้ผลิตหรือจำหน่ายหนังสือกายบริหาร และหนังสือสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ แต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่าย ตามเอกสารหมาย จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๘๗, ๕๔๒๐ และ ๕๔๕๗ ซึ่งเมื่อพิจารณาเอกสารแนบท้ายประกาศประกวดราคาจ้างปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง แล้วจะเห็นว่าเป็นรูปแบบเดียวกัน โดยมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะให้รวมถึง หนังสือคัมภีร์กีฬาชุด ดีวีดีสอนกีฬา ๘ ประเภท หนังสือกายบริหาร หนังสือชุดความรู้เรื่องโรค และหนังสือสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ ทั้งที่หนังสือเหล่านี้ไม่เกี่ยวข้องกับการมีหรือใช้สนามฟุตบอล โดยเฉพาะจำเลยที่ ๙ รับว่าหนังสือกายบริหารและหนังสือสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ เพิ่งแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายเมื่อปี ๒๕๕๕ และจำเลยที่ ๑๑ รับว่า หนังสือคัมภีร์กีฬาชุดเพิ่งจัดพิมพ์ปี ๒๕๕๔

แต่ได้มีการนำหนังสือดังกล่าวมาเป็นเงื่อนไขในการประกวดราคา อันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่จำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ อย่างเจาะจง มีผลเป็นการกีดกันผู้เสนอราคารายอื่นไม่ให้เข้าเสนอราคาอย่างเป็นธรรม เนื่องจากผู้ประกอบการรายอื่นอาจไม่สามารถจัดหาหนังสือเหล่านี้มาได้โดยมีการแต่งตั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เป็นตัวแทนจำหน่ายหนังสือดังกล่าวในช่วงเวลาที่ใกล้กับการแจ้งจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่อให้เห็นว่ามีใช่เป็นการประกอบการค้าอย่างปกติ อีกทั้งจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ต่างก็ใช้เอกสารรายงานการทดสอบความแข็งแรงของตัวอย่างแผ่นยางสังเคราะห์ EVA ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ ฉบับลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๙๐, ๕๔๒๓ และ ๕๔๕๘ หนังสือรับรองสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ เลขที่ ๔๒๓/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๕ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๙๑, ๕๔๒๒ และ ๕๔๖๐ และรายงานผลการทดสอบและวิเคราะห์ความแข็งของตัวอย่างแผ่นยางสังเคราะห์ EVA ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ฉบับลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๕ หน้า ๕๓๙๒, ๕๔๒๔ และ ๕๔๕๙ ที่ออกให้แก่จำเลยที่ ๑๐ ยื่นประกอบการประกวดราคา โดยเอกสารดังกล่าวไม่มีข้อความย่อหน้าสุดท้ายเหมือนกัน ซึ่งชี้ชัดว่าจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ร่วมกันจัดเตรียมเอกสารที่ใช้ในการยื่นประกวดราคาด้วยกัน ข้อเท็จจริงยังได้ความจาก นางกนกอร ประเคนรี น้องจำเลยที่ ๑๒ และ นายณัฐวัฒน์ ประเคนรี บุตร นางกนกอร เบิกความสอดคล้องกันว่า นางกนกอร ได้รับการติดต่อว่าจ้างจากจำเลยที่ ๕ ให้ไปซื้อและยื่นเอกสารประกวดราคาโดยได้รับค่าตอบแทนโรงเรียนละ ๒,๐๐๐ บาท นางกนกอร ให้จำเลยที่ ๕ จัดส่งเอกสารเกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจของจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ให้แก่ นายณัฐวัฒน์ แล้ว นางกนกอร ให้ นายณัฐวัฒน์ ไปซื้อและยื่นเอกสารประกวดราคาของโรงเรียนตามรายชื่อและเวลาที่จำเลยที่ ๕ กำหนด ต่อมา นายณัฐวัฒน์ ร่วมกับ นางชวนพิศ วินทะไชย นายนันทยา ศรีหาบุตร นางสาวยุพา เจริญชัย นายขจรศักดิ์ บัวขาว นายอภิรักษ์ ลาโพธิ์ และ นายอุทัย ดีช่วย ไปซื้อและยื่นเอกสารประกวดราคาแต่ละโรงเรียน โดย นายมงคล พยานใจท์ เบิกความยืนยันว่า ผู้รับมอบอำนาจของจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ เดินทางมาซื้อและยื่นเอกสารประกวดราคาพร้อมกันในวันและเวลาเดียวกัน ผิดปกติวิสัยของผู้เสนอราคาแข่งขัน ซึ่งจะต้องปกปิดข้อมูลในการประกวดราคามีให้ผู้ประกอบการรายอื่นที่แข่งขันเสนอราคาล่วงรู้ พฤติการณ์ที่มีการยื่นเอกสาร

ประกวดราคาของจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ รวมทั้งหนังสือมอบอำนาจโดยจำเลยที่ ๕ เป็นผู้ว่าจ้าง บุคคลกลุ่มเดียวกัน แสดงให้เห็นชัดเจนว่าจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๙ คบคิดร่วมกันในการเสนอราคามาตั้งแต่ต้น การที่มีผู้เสนอราคารายอื่น คือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.เขมรรัฐคอมเมอร์ส และห้างหุ้นส่วนจำกัด สยามท่าพระก่อสร้าง เป็นผู้ชนะการประกวดราคาในบางโรงเรียน จึงไม่ใช่เรื่องสำคัญ ข้อที่จำเลยที่ ๔ ที่ ๕ ที่ ๘ และที่ ๙ อ้างว่า ได้มอบหมายให้ลูกจ้างเป็นผู้หางานทางเว็บไซต์และทำหนังสือมอบอำนาจ ให้ลูกจ้างเป็นผู้ดำเนินการจัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ก็ไม่ได้รับความว่าลูกจ้างนั้นเป็นใคร และนำเอกสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างมาได้อย่างไร จึงเป็นข้ออ้างที่เลื่อนลอยยากที่จะรับฟัง

ส่วนจำเลยที่ ๑๐ และที่ ๑๑ นั้น แม้จะไม่ได้ยื่นซองประกวดราคาและเข้าร่วมในการเสนอราคา (เคาะราคา) ด้วย แต่ก็ได้รับความจากคำเบิกความของจำเลยที่ ๑๑ ว่า เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑๐ ยื่นคำขอสินเชื่อธุรกิจเพื่อออกหนังสือค้ำประกันให้จำเลยที่ ๖ ใช้ในการค้ำประกัน การยื่นซองประกวดราคา ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา และค้ำประกันผลงานในโครงการปรับปรุง ซ่อมแซมอาคารเรียนสิ่งก่อสร้างสนามกีฬาต่อหน่วยงานภาครัฐ และจำเลยที่ ๑๑ ในฐานะส่วนตัว ได้ทำหนังสือค้ำประกันมอบไว้แก่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ต่อมาวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑๐ โดยจำเลยที่ ๑๑ ขอสินเชื่อธุรกิจเพื่อออกหนังสือค้ำประกันให้จำเลยที่ ๘ ใช้ในการค้ำประกันการยื่นซองประกวดราคา ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา และค้ำประกันผลงาน ในโครงการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียนสิ่งก่อสร้างสนามกีฬาต่อหน่วยงานภาครัฐ ทั้งจำเลยที่ ๕ เบิกความว่า จำเลยที่ ๔ ไม่เคยรับจ้างก่อสร้างสนามกีฬา และไม่เคยติดต่อหาแผ่นยางสังเคราะห์ เพื่อใช้ในการก่อสร้างปรับปรุงสนามกีฬามาก่อน จำเลยที่ ๑๑ ได้ช่วยเหลือจำเลยที่ ๔ เรื่องเงินทำพินคองกรีต ขณะที่จำเลยที่ ๔ ก็ได้โอนสิทธิเรียกร้องการรับเงินค่าจ้างก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอลที่จะได้รับจาก โรงเรียนอานาจเจริญ โรงเรียนบ้านโคกเกาะ โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ ให้แก่จำเลยที่ ๑๐ ดังนี้ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า จำเลยที่ ๑๐ และที่ ๑๑ เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การเสนอราคาของจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ด้วย เริ่มตั้งแต่การแต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายหนังสือ ที่จำเป็นต้องใช้ในการประกวดราคา แต่งตั้งตัวแทนจำหน่ายแผ่นยางสังเคราะห์อันเป็นวัสดุสำคัญ ในการก่อสร้างสนามกีฬา การช่วยเหลือจัดหาหลักประกันในการยื่นซองประกวดราคา หลักประกัน การปฏิบัติตามสัญญา และหลักประกันผลงาน ทั้งยังได้จัดเตรียมหนังสือรับรองแผ่นยางสังเคราะห์

ตลอดจนช่วยเหลือทางการเงินโดยตรงออกเงินค่าปูพื้นคอนกรีต กับรับโอนสิทธิรับเงินค่าจ้างก่อสร้าง บางโรงเรียน ซึ่งเกินเลยไปกว่าการช่วยเหลือตัวแทนจำหน่ายเพื่อส่งเสริมการขายสินค้าตามปกติ ประกอบกับจำเลยที่ ๑๑ ก็อยู่กินฉันสามีภริยากับจำเลยที่ ๙ และพักอาศัยอยู่บ้านเดียวกันอีกด้วย เมื่อการเสนอราคาของจำเลยที่ ๘ และที่ ๙ กระทำโดยใช้เอกสารและกลุ่มบุคคลเช่นเดียวกับ จำเลยที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ พฤติการณ์แห่งคดีจึงบ่งชี้ว่าเป็นการแบ่งหน้าที่กันทำ

สำหรับจำเลยที่ ๗ ซึ่งเบิกความอ้างว่า จำเลยที่ ๗ เป็นเพียงแม่บ้านรับจ้างเลี้ยงลูก และทำความสะอาดบ้านให้ นางณัฐรวี ชาลีเครือ จำเลยที่ ๗ มิใช่เจ้าของและผู้ถือหุ้นจริง ในบริษัทจำเลยที่ ๖ ต่อมาปี ๒๕๕๓ นางณัฐรวี ขอเอาชื่อจำเลยที่ ๗ เข้ามาเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๖ และได้นำเอกสารของจำเลยที่ ๖ มาให้จำเลยที่ ๗ ลงลายมือชื่อ โดยจำเลยที่ ๗ ไม่ได้อ่านข้อความนั้น เห็นว่า นางณัฐรวี แจ้งให้จำเลยที่ ๗ ทราบถึงการเข้ามาเป็นกรรมการ ผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๖ แต่แรกแล้ว ข้ออ้างของจำเลยที่ ๗ ที่ว่าไม่ได้อ่านเอกสาร จึงไม่รู้ข้อเท็จจริงว่าเป็นเอกสารการประกวดราคาก่อสร้างสนามฟุตบอลที่จังหวัดอำนาจเจริญนั้น เป็นคำเบิกความลอย ๆ ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง

จากเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว พยานหลักฐานจากการไต่สวนฟังได้ว่า จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ ร่วมกันกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ตามฟ้อง อนึ่ง ในส่วนจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ ที่ ๘ และที่ ๑๐ ซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้น ตามมาตรา ๔ มีระวางโทษปรับร้อยละ ๕๐ ของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำผิด หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า เมื่อคดีนี้จำนวนเงินที่มีการเสนอราคาของแต่ละโรงเรียนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีการทำสัญญา จึงต้องถือเอาจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดระหว่างจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ มากำหนดค่าปรับ ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่า จำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดระหว่างจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ และที่ ๘ ของโรงเรียนทั้ง ๑๒ แห่ง รวมเป็นเงิน ๔๔,๙๓๕,๐๐๐ บาท

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายมีว่า จำเลยที่ ๑๒ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ หรือไม่ พยานหลักฐานจากการไต่สวนได้ความจาก นายประสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลหัวตะพาน

(รัตนวาริ) ว่า จำเลยที่ ๑๒ แจ้งแก่พยานว่าโรงเรียนอนุบาลห้วยตะพานได้รับจัดสรรงบประมาณก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอล ให้พยานไปฟังการชี้แจงรายละเอียดที่ร้านต้นอ้อلابเปิด และได้ความจากนายประสิทธิ์ นายจักรี นายศักดา และ นายมรกต พยานโจทก์ซึ่งไปร่วมฟังการชี้แจงที่ร้านต้นอ้อلابเปิดต่างเบิกความสอดคล้องกันว่า จำเลยที่ ๑๒ ชี้แจงว่าในซองเอกสารมีเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างสนามกีฬาฟุตบอลรวมทั้งแผ่นซีดี และ นายกิตต์กวีวินเดชน์ วงศ์หมั่น พนักงานบริษัทปิ๊ป เนทเวอร์ค จำกัด พยานโจทก์เบิกความว่า เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ พยานได้รับการประสานจากจำเลยที่ ๑๒ ให้ไปเสนอข้อมูลและเงื่อนไขเพื่อเข้าร่วมคัดเลือกในการเป็นผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์กับโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดมุกดาหารและจังหวัดอำนาจเจริญ โดยจำเลยที่ ๑๒ ให้รายชื่อโรงเรียนมาด้วย ได้ความจากนายศักดา ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำปลีก ว่า จำเลยที่ ๑๒ โทรศัพท์หาพยานให้พยานคุยกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.เขมราษฎร์คอมเมอร์ส ให้ทำหนังสือสละสิทธิเพื่อให้ผู้ที่เสนอราคาในลำดับถัดมาเป็นผู้รับจ้างแทน และ นายเถลิง ผู้อำนวยการโรงเรียนนาผือโคกกอก เบิกความว่า เมื่อห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.เขมราษฎร์คอมเมอร์ส ชะการประกวดราคา จำเลยที่ ๑๒ โทรศัพท์มาหาพยาน ถามว่า “ทำไมมันไม่ออก” เป็นทำนองว่ากลุ่มของจำเลยที่ ๔ และที่ ๖ ไม่พอใจ องค์กรคณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากเห็นว่าพยานโจทก์ทุกปากดังกล่าวไม่มีสาเหตุหรือความจำเป็นใดที่จะต้องยื่นแต่งข้อเท็จจริงเพื่อปรักปรำจำเลยที่ ๑๒ แต่อย่างไรก็ตาม คำเบิกความของพยานโจทก์ดังกล่าวจึงมีน้ำหนักให้รับฟัง แม้พยานหลักฐานจากการไต่สวนจะไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑๒ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการกำหนดรายชื่อโรงเรียนที่จะได้รับจัดสรรงบประมาณ (งบแปรรูป) สำหรับก่อสร้างสนามฟุตบอลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น แต่ในส่วนของกระบวนการเริ่มต้นเพื่อดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างก่อสร้างสนามฟุตบอลนั้น จำเลยที่ ๑๒ ซึ่งขณะเกิดเหตุรับราชการอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานีอันเป็นคนละพื้นที่กับโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดสรรในคดีนี้ ได้เข้าไปมีส่วนสำคัญในการชี้แจงแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างโดยอ้างตนว่ามีประสบการณ์จัดซื้อจัดจ้างก่อสร้างสนามฟุตบอลที่โรงเรียนในจังหวัดอุบลราชธานีมาก่อน โดยเฉพาะในการชี้แจงยังปรากฏว่ามีการแจกซองเอกสารสีน้ำตาลระบุชื่อโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณซึ่งภายในบรรจุแผ่นซีดีที่บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารในการจัดซื้อจัดจ้างก่อสร้างสนามฟุตบอลทุกขั้นตอนไว้แล้ว หากจำเลยที่ ๑๒ เพียงแต่ได้รับการติดต่อให้ไปช่วยแนะนำให้ความรู้ในการจัดซื้อจัดจ้างเนื่องจากจำเลยที่ ๑๒ เคยทำโครงการปรับปรุงสนามกีฬาของโรงเรียนที่จำเลยที่ ๑๒ เป็นผู้อำนวยการ

ดังที่จำเลยที่ ๑๒ เบิกความกล่าวอ้าง จำเลยที่ ๑๒ ก็ไม่น่าจะทราบล่วงหน้าว่าโรงเรียนใดได้รับจัดสรรงบประมาณบ้าง ประกอบกับจำเลยที่ ๑๒ ได้แจ้งด้วยว่าอีก ๑ ถึง ๒ วัน จะมีหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญแจ้งมายังโรงเรียนและให้รอผู้รับเหมาเข้ามาติดต่อบ่งชี้ว่ามีกรวางแผนเตรียมการล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นเป็นตอน จนนำไปสู่การกำหนดร่างขอบเขตของงาน (TOR) และรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ วัสดุครุภัณฑ์กีฬา (สนามกีฬาคอนกรีตเสริมเหล็ก) พร้อมติดตั้ง จำนวน ๙ รายการ ที่มีรายการหนังสือลำดับที่ ๕ ถึงที่ ๙ เป็นเงื่อนไขในการประกวดราคาด้วย อันเป็นช่องทางอย่างหนึ่งที่เป็นการกีดกันมิให้บุคคลอื่นเข้ามาร่วมแข่งขันเสนอราคาได้อย่างเท่าเทียมกัน เพราะเมื่อหนังสือรายการดังกล่าวเป็นของจำเลยที่ ๙ และที่ ๑๑ เอง ย่อมอยู่ในวิสัยที่จำเลยที่ ๙ และที่ ๑๑ จะควบคุมมิให้แพร่หลายในท้องตลาดได้ และแม้คณะกรรมการต่าง ๆ ของโรงเรียนแต่ละแห่งมีดุลพินิจที่จะใช้ข้อมูลตามแผ่นซีดีหรือไม่ก็ได้ แต่การชี้แจงของจำเลยที่ ๑๒ ก็มุ่งประสงค์ที่จะให้ผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนทั้งหลายเชื่อถือข้อมูลเอกสารตัวอย่างการจัดซื้อจัดจ้างในแผ่นซีดีรวมทั้งได้อาศัยโอกาสจากความไม่รู้ของผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนและคณะกรรมการต่าง ๆ ของโรงเรียน เนื่องจากยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการจัดซื้อจัดจ้างก่อสร้างสนามฟุตบอลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาก่อน ซึ่งผลสุดท้ายก็ปรากฏว่าคณะกรรมการต่าง ๆ ของโรงเรียนก็ได้ใช้ข้อมูลของคณะกรรมการกำหนดราคากลางตามคำสั่งที่ ๒๐๐/๒๕๕๕ ซึ่งตรงกับข้อมูลในแผ่นซีดี นอกจากนี้ ยังได้ความว่า จำเลยที่ ๑๒ ประสานงานให้ นายกิตต์กวีนิเทศน์ ไปเสนอข้อมูลและเงื่อนไขเพื่อเข้าร่วมคัดเลือกในการเป็นผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์กับโรงเรียนต่าง ๆ โดยให้รายชื่อโรงเรียนด้วย แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าจำเลยที่ ๑๒ มิได้เพียงแต่แนะนำวิธีการจัดทำเอกสารจัดซื้อจัดจ้างแต่เพียงอย่างเดียว ดังที่จำเลยที่ ๑๒ อ้างยิ่งไปกว่านั้น ภายหลังจากทราบว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.เขมรราชคอมเมอร์ส ชนะการประกวดราคาจำเลยที่ ๑๒ ก็โทรศัพท์ไปหาผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านน้ำปลีกและโรงเรียนนาฝื่อโคกกอก ในลักษณะแสดงความไม่พอใจ นับว่าผิดปกติวิสัยของผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการร่วมกันเสนอราคาเป็นอย่างยิ่ง พฤติการณ์ที่จำเลยที่ ๑๒ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่แรกก่อนเริ่มกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนจนถึงกับไม่พอใจผลการประกวดราคาเช่นนี้ มีเหตุผลให้เชื่อได้ว่าจำเลยที่ ๑๒ มีส่วนร่วมในการกีดกันผู้ประกอบการรายอื่นมิให้สามารถเสนอราคาแข่งขันกับกลุ่มของจำเลยที่ ๔ และที่ ๖ ได้ เมื่อความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๗ กฎหมายบัญญัติโดยมีความมุ่งหมายที่จะปกป้องกระบวนการเสนอราคาเพื่อให้ได้ราคาที่เป็นธรรม และมีให้มีผู้มาก่อการรบกวนหรือกระทำการอันเป็นการเสียหายต่อกระบวนการเสนอราคา ไม่ว่าจะเป็นการกระทำด้วยประการใด ๆ โดยไม่จำกัดวิธีการ ดังนั้น การกระทำของจำเลยที่ ๑๒ ดังกล่าวมา ย่อมถือว่าเป็นการกระทำโดยวิธีการอื่นใดเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม จำเลยที่ ๑๒ จึงมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ ตามที่โจทก์ฟ้อง

อนึ่ง ภายหลังกระทำความผิดมีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ และให้ใช้อัตราโทษใหม่แทน แต่กฎหมายที่แก้ไขใหม่มีระวางโทษสูงกว่ากฎหมายเดิม ต้องถือว่ากฎหมายที่แก้ไขใหม่ไม่เป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด จึงให้ใช้กฎหมายเดิมซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับใช้แก่คดี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ และสำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ นั้น แม้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ยังคงบัญญัติการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ในมาตรา ๑๗๒ ซึ่งมีระวางโทษเท่ากัน จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับใช้แก่คดีนี้เช่นกัน

พิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ (เดิม) ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ จำเลยที่ ๒ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ (เดิม) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ จำเลยที่ ๑๒ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ ลงโทษจำเลยที่ ๑ จำคุก ๓ ปี ๔ เดือน และปรับ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๒ กระทำความผิดกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท

ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ (เดิม) ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๕ ปี และปรับ ๑๕๐,๐๐๐ บาท จำคุกจำเลยที่ ๕ ที่ ๗ ที่ ๙ และที่ ๑๑ คนละ ๒ ปี และปรับจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ ที่ ๘ และที่ ๑๐ เป็นเงินคนละ ๒๒,๔๖๗,๕๐๐ บาท ทางนำสืบของจำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๑๑ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกจำเลยที่ ๕ ที่ ๗ ที่ ๙ และที่ ๑๑ คนละ ๑ ปี ๔ เดือน และปรับจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ ที่ ๘ และที่ ๑๐ คนละ ๑๔,๙๗๘,๓๓๓.๓๓ บาท จำคุกจำเลยที่ ๑๒ มีกำหนด ๒ ปี องค์คณะผู้พิพากษา มีมติเสียงข้างมากเห็นว่า พิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ เพิ่งได้รับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรกได้เพียง ๓ เดือนเศษ และไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ ได้รับประโยชน์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินอย่างใด หลังเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ นำคณะครูไปยังสำนักตรวจสอบพิเศษภาค ๕ เพื่อแจ้งปัญหาการก่อสร้างสนามฟุตบอลไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการบอกเลิกสัญญา ในบางโรงเรียน เป็นการระงับยับยั้งไม่ให้เกิดความเสียหาย ส่วนจำเลยที่ ๒ ไม่ปรากฏว่า ได้รับประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน คงกระทำความผิดไปตามเงื่อนไขในชั้นกรรมาธิการว่า จะต้องใช้ข้อมูลรายละเอียดประกอบการจัดสรรงบประมาณจากสภาผู้แทนราษฎรโดยการประสานงาน จากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจำเลยที่ ๒ มุ่งหวังจะให้มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย (งบปรารถติ) เพิ่มเติมให้แก่หน่วยงานในสังกัดของตนเท่านั้น ต่อมาได้มีการสร้างสนามฟุตบอลเพื่อประโยชน์ ของโรงเรียนจริง โดยจำเลยที่ ๒ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ประกอบกับจำเลยที่ ๒ อายุ ๗๑ ปีเศษ ปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นเวลานาน นับว่ามีคุณงามความดีมาก่อน ส่วนจำเลยที่ ๗ เป็นเพียงแม่บ้านและพี่เลี้ยงเด็ก พฤติการณ์แห่งคดีเชื่อได้ว่า จำเลยที่ ๗ เข้าร่วมกระทำความผิด เนื่องจากอยู่ภายใต้ความครอบงำของนายจ้าง ทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๗ ได้รับโทษจำคุกมาก่อน จึงให้รอการลงโทษจำคุกไว้มีกำหนดคนละ ๓ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ส่วนจำเลยที่ ๔ ที่ ๖ ที่ ๘ และที่ ๑๐ หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ นับโทษจำเลยที่ ๕ ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ ๓ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๙๙/๒๕๖๖ และโทษจำคุกของจำเลยที่ ๒ ในคดีหมายเลขแดงที่

อท. ๑๕๙/๒๕๖๖ ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ นับโทษจำเลยที่ ๙ ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ ๓ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๐๐/๒๕๖๖ และโทษจำคุกของจำเลยที่ ๒ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๖๐/๒๕๖๖ ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ นับโทษจำเลยที่ ๑๑ ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ ๔ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๐๐/๒๕๖๖ และโทษจำคุกของจำเลยที่ ๔ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๖๐/๒๕๖๖ ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ นับโทษจำเลยที่ ๑๒ ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ ๔ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๙๙/๒๕๖๖ และโทษจำคุกของจำเลยที่ ๓ ในคดีหมายเลขแดงที่ อท. ๑๕๙/๒๕๖๖ ของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๔ ส่วนที่โจทก์ขอให้นับโทษจำเลยที่ ๒ ที่ ๕ ที่ ๙ และที่ ๑๑ ต่อจากโทษจำคุกของจำเลยที่ ๔ ที่ ๗๔ ที่ ๗๖ และที่ ๘๒ ในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๗/๒๕๖๔ ของศาลนี้ นั้น เนื่องจากศาลรอกการลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๒ ในคดีนี้ และคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๗/๒๕๖๔ ศาลยังไม่มีคำพิพากษาจึงไม่อาจนับโทษต่อได้ ให้ยกคำขอของโจทก์ในส่วนนี้ ส่วนข้อหาอื่นสำหรับจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ ถึงที่ ๑๒ นอกจากนี้ให้ยก และยกฟ้องโจทก์ สำหรับจำเลยที่ ๓

นางสาวสิริกานต์ มีจุล

นายสาคร ตั้งวรรณวิบูลย์

นายกิตติพงษ์ ศิริโรจน์

นายเกษิตศ มงคลศิริภัทรา

นายธนิต รัตนะผล

นายชาญณรงค์ ปราณจิตรต์

นางมณฑรี อุชชิน

นายพิชัย เพ็งผ่อง

นางยุรี วัฒนวรลักษณ